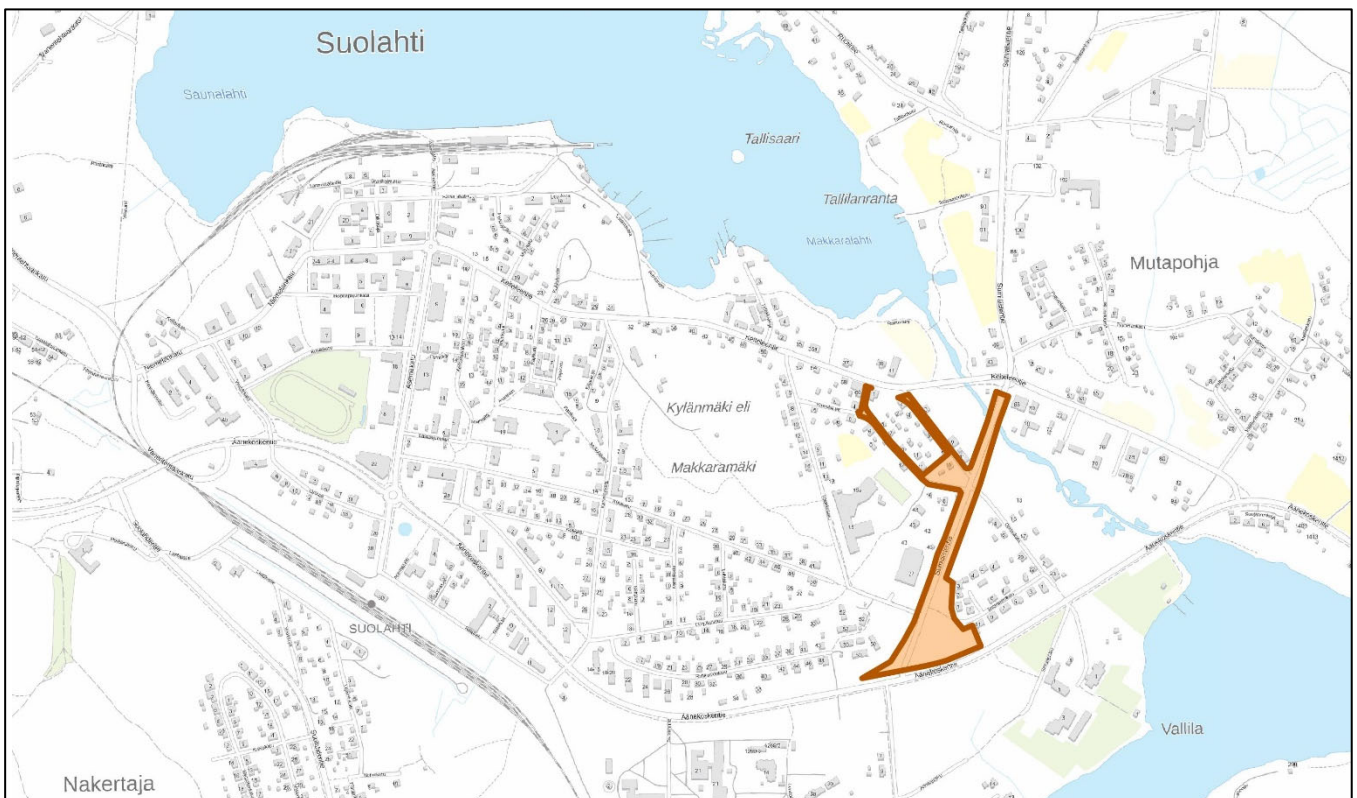
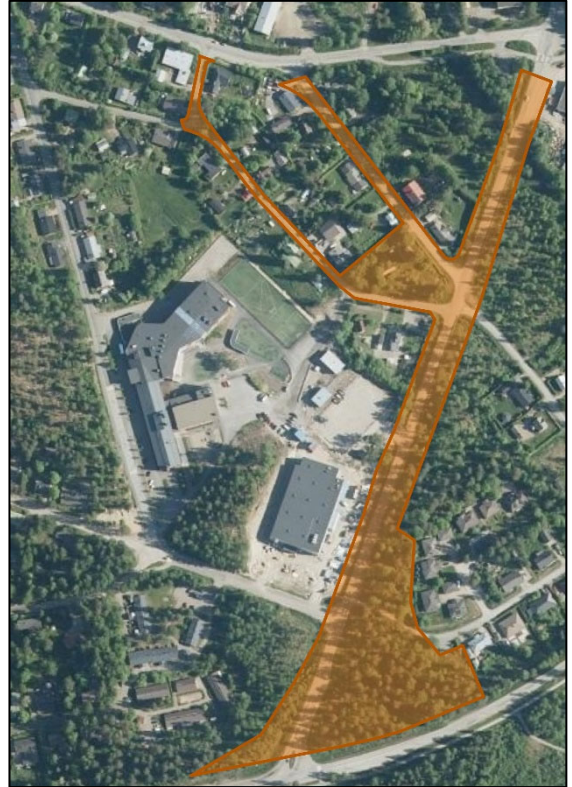

SUOLAHDEN YHTENÄISKOULUN LIIKENNEJÄRJESTELYJEN ASEMAKAAVAN MUUTOS II, SUOLAHTI

KAAVASELOSTUS

16.9.2020

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: 7.12.2020

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 16. PÄIVÄNÄ SYYSKUUTA 2020 PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee 33. kaupunginosan korttelia 59 (osa) sekä katu-, liikenne- ja lähivirkistysalueita.

Asemakaavan muutoksella muodostuu 33. kaupunginosan kortteli 59 (osa) sekä katu, liikenne- ja lähivirkistysalueita.

Alueella on erillinen sitova tonttijako.

Kaavan nimi	SUOLAHDEN YHTENÄISKOULUN LIIKENNEJÄRJESTELYJEN ASEMAKAAVAN MUUTOS II, SUOLAHTI
Kaavan päiväys	16.9.2020
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Olli Kinnunen Kaavasuunnittelija Antti Kumpula Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Päätös kaupunginhallituksessa 20.1.2020 Ilmoitus vireilletulosta 12.2.2020 (Pikkukaupunkilainen)
Nähtävillä	Kaavaluonnos 12.2. – 26.2.2020 (MRA 30 §) Kaavaehdotus 14.10. – 16.11.2020 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto 7.12.2020 § 76

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee noin 1 kilometrin päässä Suolahden keskustasta itään Sumiaistentien varrella Suolahden yhtenäiskoulun ympäristössä.

Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty kansilehdellä.

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIETOT	1
1.1. Tunnistetiedot	1
1.2. Kaava-alueen sijainti.....	1
2. TIIVISTELMÄ	3
3. LÄHTÖKOHDAT	3
3.1. Alueen yleiskuvaus	3
3.2. Luonnonympäristö	3
3.3. Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö.....	3
3.4. Maanomistus	4
3.5. Ympäristön häiriötekijät	5
3.6. Työpaikat ja palvelut.....	5
4. SUUNNITTELUTILANNE	5
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	5
4.2. Maakuntakaava	5
4.3. Yleiskaava	6
4.4. Asemakaava.....	6
4.5. Pohjakartta	7
4.6. Muut selvitykset ja suunnitelmat.....	7
5. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET	8
6. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	9
6.1. Asemakaavan suunnittelun tarve ja käynnistäminen	9
6.2. Osallistuminen ja yhteistyö	9
6.3. Luonnosvaihe	9
6.4. Ehdotusvaihe.....	9
6.5. Hyväksyminen	10
7. ASEMAKAAVAN KUVAUS	10
7.1. Kaavan rakenne ja mitoitus	10
7.2. Kaavamerkinnot ja -määräykset.....	11
7.3. Yleismääräykset	11
7.4. Nimistö.....	11
8. KAAVAN VAIKUTUKSET	12
8.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	12
8.2. Vaikutukset luontoon ja maisemaan	12
8.3. Vaikutukset liikenteeseen	12
8.4. Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset.....	12
8.5. Vaikutukset ilmastonmuutokseen / ilmastonmuutoksen huomioiminen	12
8.6. Taloudelliset vaikutukset ja kaupalliset vaikutukset	12
9. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	12

KAAVASELOSTUKSEN LIITTEET

LIITE 1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
LIITE 2	Asemakaavan seurantalomake
LIITE 3	Kaavoittajan vastine kaavaluonnoksen palautteisiin
LIITE 4	Jälleenrakennuskauden rakentamistapaohje (2019)

2. TIIVISTELMÄ

Kyseessä on Suolahden yhtenäiskoulun uusien liikennejärjestelyiden mahdollistava kaavahanke, jonka tarkoituksena on luoda kaavalliset edellytykset liikenneverkon kehittämiseksi yhtenäiskoulun lähialueilla. Alueelle on valmistunut uusi yhtenäiskoulu ja rakenteilla on jäähalli, joiden myötä alueen liikennemäärät tulevat kasvamaan. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa alueella turvallisten ja toimivien liikennejärjestelyjen toteutuminen. Erityistä huomiota kiinnitetään kevyen liikenteen turvallisiin järjestelyihin.

Suunnittelualue sijaitsee Suolahden keskustan itäpuolella Sumiaistentien varrella, kattaen pääosin katu-, liikenne- ja lähiviheralueita. Suunnittelualan pohjoisosassa sijaitsee lisäksi pieni osa suunnittelualan ulkopuolelle jäävää pientalojen korttelialuetta.

Kaavahanke lähti liikkeelle ja oli luonnoksena nähtävillä yhtenä kaavana. Luonnoksen nähtävillä olon jälkeen kaava päätettiin jakaa kahteen osaan.

Kaava jaettiin kahteen osaan seuraavalla tavalla:

- Ensimmäisessä vaiheessa luotiin suunnitelmallinen toteutusvalmius Kisakadun ja Harjulankadun päähän rakennettavalle kevyen liikenteen järjestelylle (osa-alue I). Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavan muutos I hyväksyttiin Äänekosken kaupunginvaltuustossa 4.5.2020.
- Toisessa vaiheessa keskitytään Sumiaistentien varren kevyen liikenteen väylään sekä Opistokadun kohdan liittymä- ja pysäkkijärjestelyihin (osa-alue II).

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee noin kilometrin päässä Suolahden keskustasta itään Sumiaistentien varrella. Suunnittelualueeseen sisältyvät Suolahden yhtenäiskoulun ja jäähallin lähistön katu- ja liikennealueet sekä osia yhtenäiskoulun ja jäähallin lähistön lähivirkistysalueista. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluvat Opistokadun ja Kaartotien välissä sijaitsevan *erillispientalojen korttelialueen* (AO) eli kaupunginosan 33 korttelin 59 itäosaan sijoittuvat kolme vierekkäistä kiinteistöä.

Suunnittelualue rajautuu etelästä Äänekoskentiehen, lännestä Majalanpuiston lähivirkistysalueeseen ja Suolahden jäähallin sekä yhtenäiskoulun korttelin 71 alueeseen. Alueen luoteiskulmassa suunnittelualue rajautuu Kaartotien ja Opistokadun katualueisiin sekä korttelin 59 kaakkoiskulman kolmen tontin muodostamaan kokonaisuuteen. Pohjoisosassa suunnittelualue rajautuu Sumiaistentien ja Keiteleentien kiertoliittymään. Idässä suunnittelualan ulkoraja kulkee koillispuolella Sumiaistentien katualueen itäreunassa ja kaakkoispuolella Vihtorinpuiston lähivirkistysalueen itärajalla.

Suunnittelualue on kooltaan noin 3,7 hehtaaria. Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualan aluevarausmerkintöinä on käytössä: *erillispientalojen korttelialue* (AO), *lähivirkistysalue* (VL) sekä *yleisen tien alue* (LT). Erillispientalojen korttelialuumerkintä on käytössä suunnittelualan pohjoisosassa korttelin 59 osalta ja yleisen tien aluumerkintä Sumiaistentien liikennealueella.

3.2. Luonnonympäristö

Suunnittelualue on pääosin rakennettua ympäristöä sekä katu- ja liikennealuetta. Alueella ja sen lähistöllä sijaitsee myös useita pieniä sekametsätyypisiä metsiköitä, jotka ovat puustoisia ja säilytetty pääosin luonnontilaisina. Suunnittelualan pohjoisosassa virtaa kaakko-luode-suunnassa Suojoki Suojärvestä Keiteleen Makkaralahteen. Suunnittelualueeseen kuuluva Sumiaistentie ylittää Suojoen suunnittelualueella. Suojoki ympäristöineen kuuluu seudullisesti arvokkaaseen luonnonympäristöön ja se on yleiskaavassa osoitettu suojelualuumerkinnällä (SL).

Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueella.

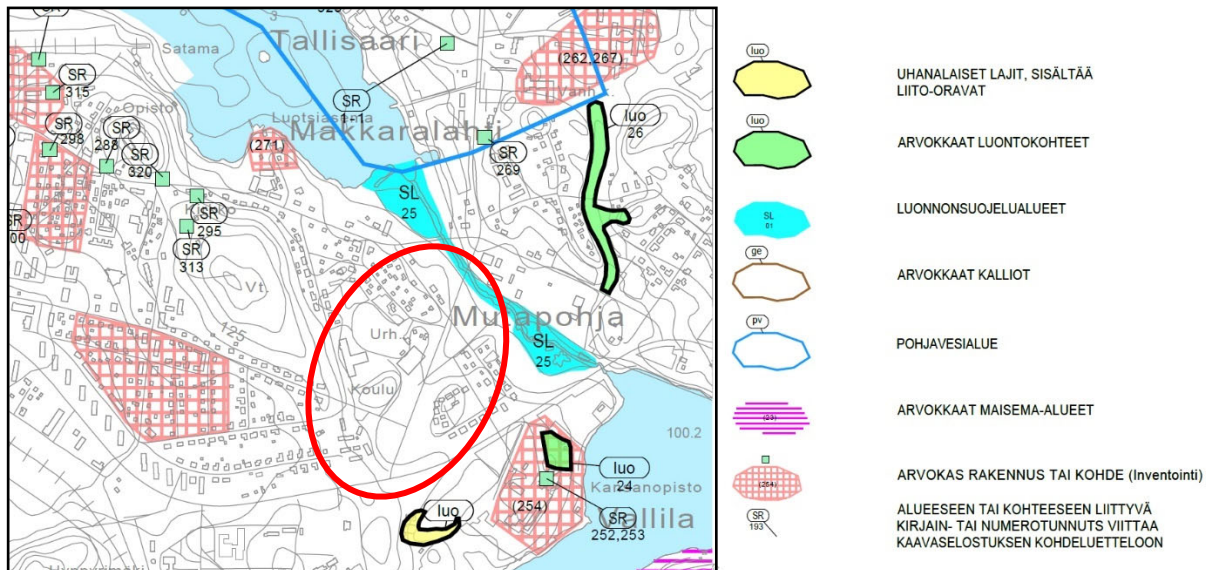
3.3. Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne

Suolahden keskusta sijaitsee noin kilometrin päässä suunnittelualan länsipuolella. Suunnittelualan välittömässä läheisyydessä sijaitsevat Suolahden yhtenäiskoulu sekä uusi jäähalli. Lisäksi suunnittelualan pohjoisosassa kuuluu pieni osa erillispientalojen korttelialuetta. Kaava-alueen ulkopuolella suunnittelualuetta reunustavat useat rakennetut asuin- ja erillispientalojen korttelialueet.

Maisema

Suunnittelualue kuuluu kokonaisuudessaan Suolahden osayleiskaavaan 2020 ja sisältyy osayleiskaavaa varten tehtyyn luonto- ja kulttuuriympäristöselvitykseen (AIRIX Ympäristö, 2009). Luonto- ja kulttuuriympäristöselvityksen kartassa suunnittelualueen pohjoisosassa Sumiaistentien allttava Suojoki on merkitty luonnonsuojelualueeksi SL 25 -merkinnällä. Sama alue on selvityksen perusteella myös merkitty suojelualueeksi Suolahden osayleiskaavassa 2020.

Kuva 1. Ote laaditusta maisemaselvityksestä. Suunnittelualue merkitty punaisella (AIRIX ympäristö, 2009)

Liikenne

Suunnittelualueen pinta-alasta suurin osa on katu- ja tiealueita. Alueen suurin tie on Sumiaistentie eli yhdystie 6450, joka toimii pääväylänä Äänekosken keskustasta ja Suolahdesta Sumiaisiin. Sumiaisten tie liittyy suunnittelualueen eteläosasta Äänekoskentiehen eli yhdystiehen 6452. Äänekoskentie toimii pääväylänä Suolahden ja Äänekosken taajamien välillä sekä palvelee idästä Äänekoskelle ja valtatie 4:lle suuntautuvaa liikennettä. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosasta Sumiaistentien ja Keiteleentien kiertoliittymän risteysalueeseen.

Yleisten teiden lisäksi suunnittelualueella sijaitsee kattava katuverkko. Alueen pohjoisosassa kulkevat Opistokatu ja Kaartotie, joiden kautta liikenne ohjautuu erillispientalojen korttelialueiden läpi Sumiaistentieltä Keiteleentielle. Suunnittelualueen länsipuolelle rajautuva Suolahden yhtenäiskoulun liikenne tapahtuu suunnittelualueen ulkopuolelle jäävien Kisakadun, Telakkakadun sekä Kaartotien kautta.

Suunnittelualueella nopeusrajoitukset ovat kaduilla 20-40 km/h ja Sumiaistentiellä 50 km/h.

Kevyen liikenteen väyliä alueella kulkee suunnittelualueen eteläosassa Vihtorinpuiston lähivirkistysalueella.

Tekninen huolto

Suunnittelualue kuuluu vesihuoltoverkoston toiminta-alueeseen, josta vastaa asemakaavoitetuilla alueilla Äänekosken kaupungin omistama Äänekosken Energia Oy.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella sijaitsee yksi asuinrakennus pihapiireineen Opistokadun ja Kaartotien välisessä korttelissa 59 kahdella korttelin halkaisevalla kiinteistöllä. Asuinrakennus on 1 ½ -kerroksinen lautaverhoiltu ja mansardikattoinen talo. Pihapiirissä on asuin- sekä talousrakennus, joista asuinrakennuksen julkisivu sijaitsee Opistokadun myötäisesti ja pihapiirin talousrakennus kiinteistöjen keskellä lähempänä Kaartotietä.

Suunnittelualueella ei sijaitse muinaismuistoja.

3.4. Maanomistus

Alueen rakennettu pientalokiinteistöjen alue sekä niiden vieressä sijaitsevat rakentamaton pientalokiinteistö ovat yksityisen maanomistajan omistuksessa. Suunnittelualueella sijaitsevat lähivirkistysalueet ovat sekä Äänekosken kaupungin että yksityisten maanomistajien omistuksessa. Suunnittelualueen katualueet ovat Äänekosken kaupungin omistuksessa.

3.5. Ympäristön häiriötekijät

Alueen ainoa ympäristön häiriötekijä on liikenne. Liikenne on vilkkainta Suolahden yhtenäiskoulun ja jäähallin ympäristössä sekä Sumiaistentiellä.

3.6. Työpaikat ja palvelut

Suunnittelualueella ei sijaitse palveluja eikä työpaikkoja, mutta suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsevat muun muassa Suolahden yhtenäiskoulu sekä vuonna 2020 valmistunut jäähalli.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 ja ne tulivat voimaan 1.4.2018.

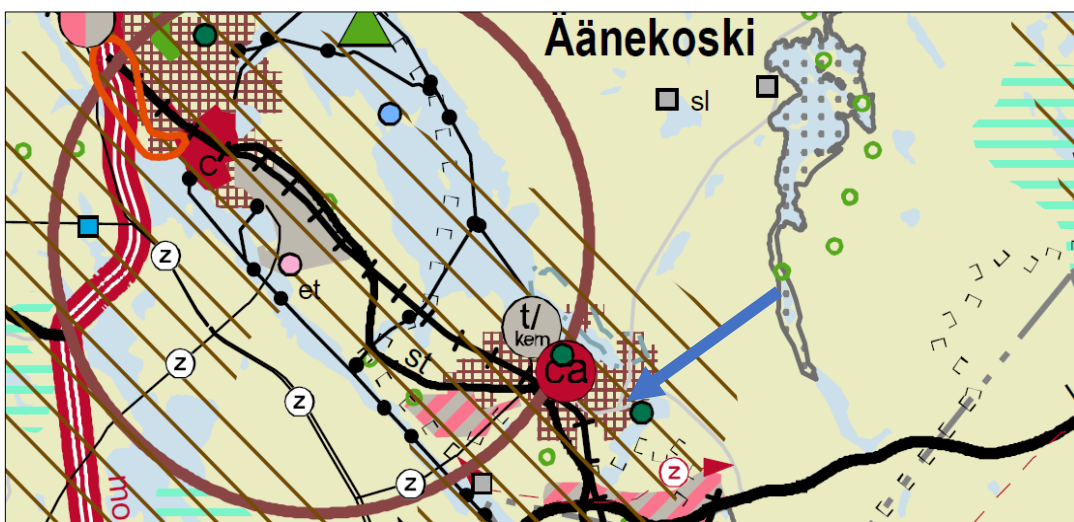
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomen alue on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi (ruskeankeltainen taustaväri). Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä), jonka lähistölle suunnittelualue sijoittuu. Lisäksi koko suunnittelualue sijaitsee maakuntakaavassa kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen (ruskea vinoviivitus).

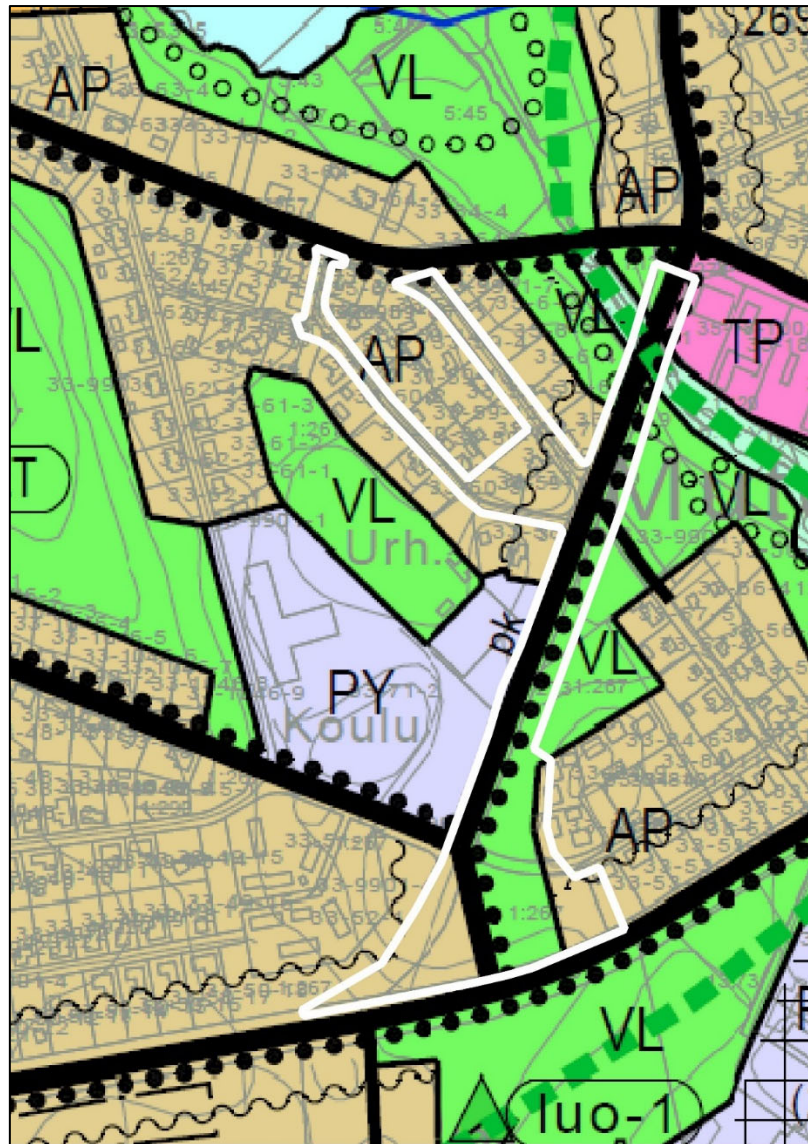
Kuva 2. Ote Keski-Suomen maakuntakaavasta, suunnittelualueen likimääräinen sijainti osoitettu sinisellä nuolella.

4.3. Yleiskaava

Suolahti 2020 osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.12.2009.

Yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu katujen ja teiden lisäksi pientalovaltaista asuntoaluetta, jolla alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi (AP), lähivirkistysaluetta (VL), julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PY). Suunnittelualueen läpi kulkee pääkatu (pk) jonka varrelle on myös osoitettu kevyenliikenteen reitti (palloviiva). Lisäksi suunniteltavana olevan alueen länsiosaan on osoitettu meluntorjuntatarve -alue (aaltoviiva), jonka alueella meluntorjunnan tarve tutkitaan asemakaavan yhteydessä.

Suunnittelualueen pohjoisosassa Suojoen ympäröivälle lähivirkistysalueelle (VL) on osoitettu suojele-alue (sininen taustaväri), ohjeellinen ulkoilureitti (täyttämätön palloviiva) sekä viheralueyhteystarve (vihreä katkoviiva). Viheralueyhteystarve -merkintää tarkennetaan yleiskaavassa seuraavalla tavalla ". Alue- ja sen lähiympäristöä suunniteltaessa on katsottava, ettei viherreitit toteuttamismahdollisuuksia heikennetä eikä ekologisia käytäviä katkaista."

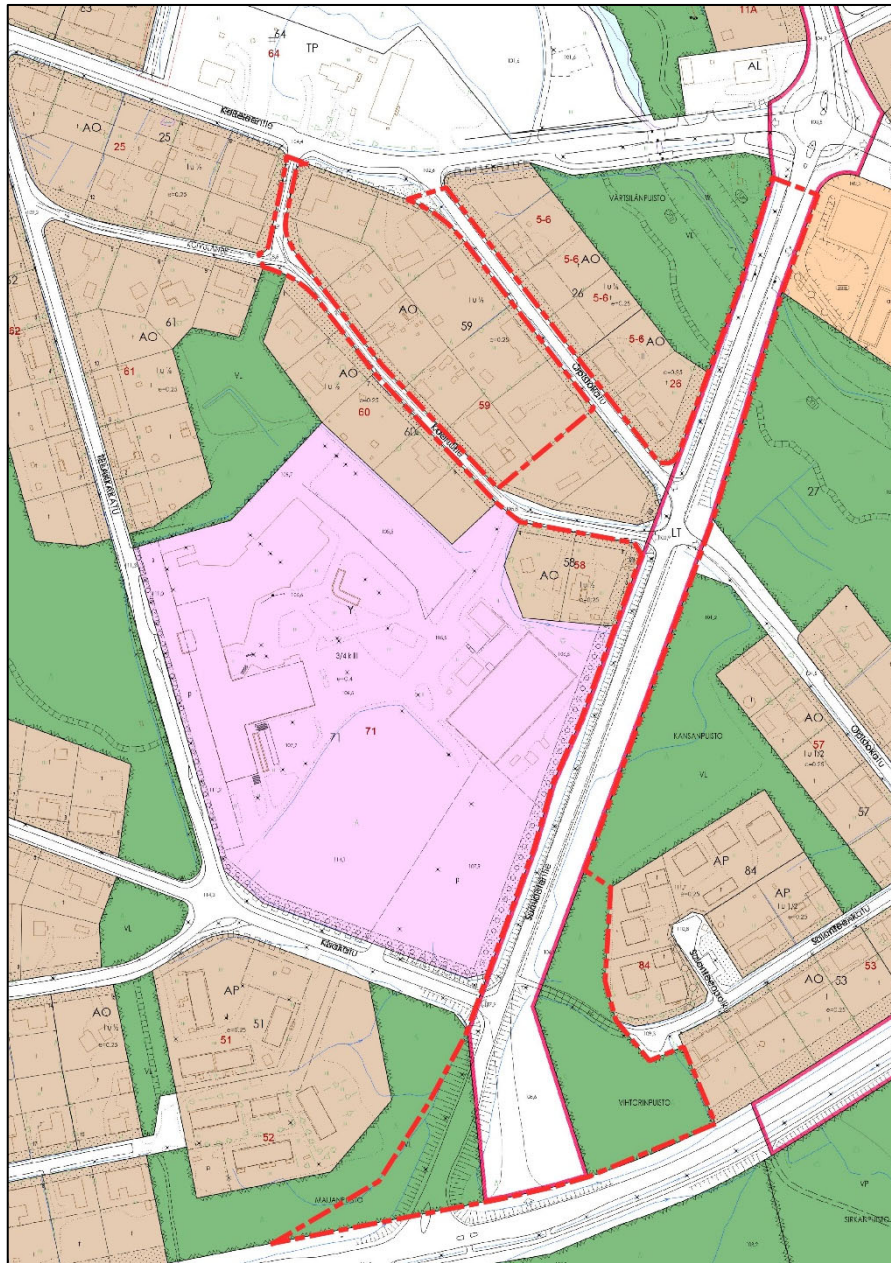

Kuva 3. Ote Suolahti 2020 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen rajaus on osoitettu valkoisella.

4.4. Asemakaava

Alueen asemakaavat on hyväksytty 16.5.2011 ja 5.9.2011. Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu yleisen tien ja katujen lisäksi pieni alue asuinrakentamiseen tarkoitetusta korttelista sekä muutamia lähivirkistyskäyttöön osoitettuja alueita. Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitseva asuinrakentamisen kortteli on merkitty erillispienalojen korttelialuumerkinnällä (AO). Korttelin tonttitehokkuusluvuiksi on määrätty $e = 0,25$ ja siinä sijaitsevat rakennukset saavat olla yksikerroksisia

sekä puolet rakennuksen suurimman kerroksen alasta saadaan käyttää ullakon tasolla kerrosalaan laskeutuvaksi tilaksi (1 u ½). Suunnittelualueen läpi kulkee Sumiaistentie, joka on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty yleisen tien alueeksi (LT).

Kuva 4. Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualueen rajaus on osoitettu punaisella katkoviivalla.

4.5. Pohjakartta

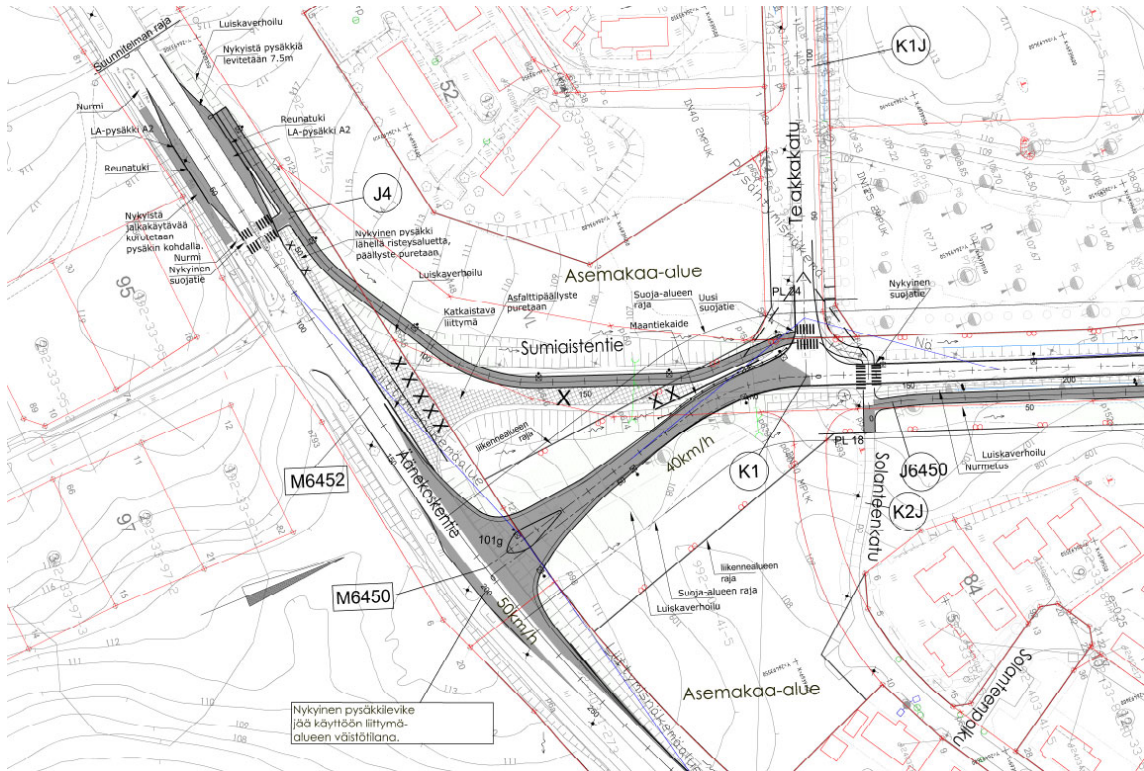
Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa. Pohjakartta on hyväksytty 22.9.2020.

4.6. Muut selvitykset ja suunnitelmat

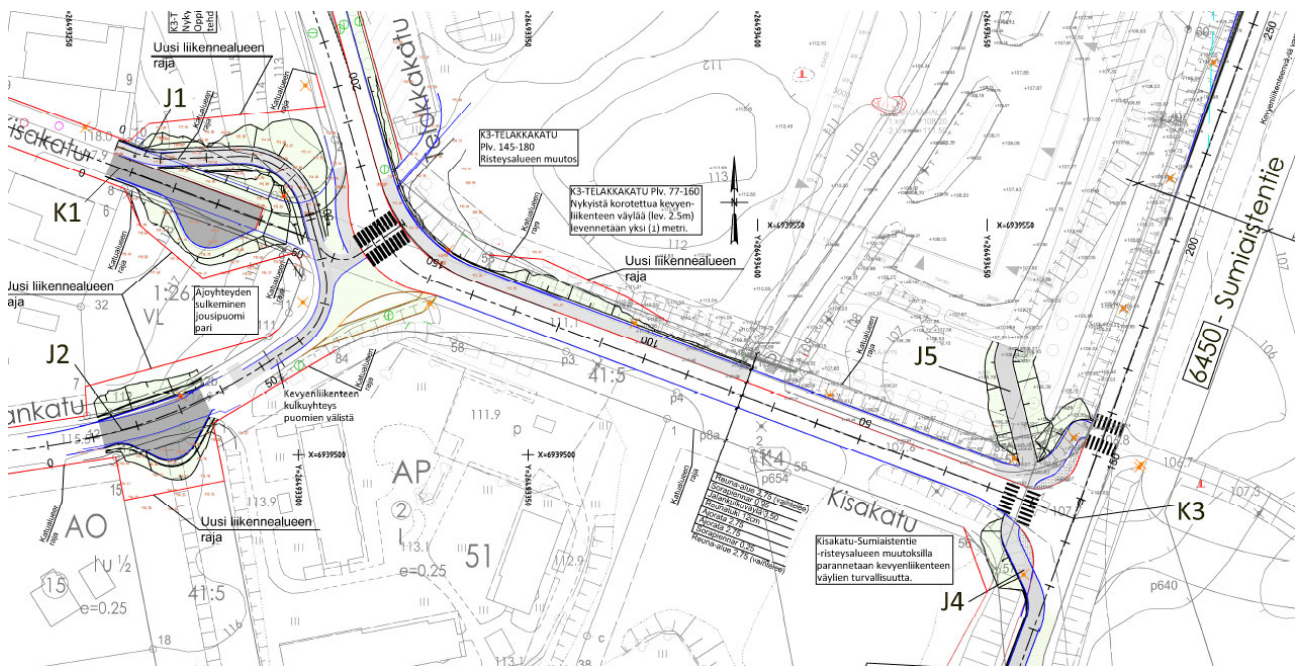
Katu- ja tiesuunnitelmat

Äänekoskentien ja Sumiaistentien risteysalueelle on kaavatyon rinnalla laadittu tiesuunnitelmaa (Ramboll), jossa kevyen liikenteen kulkuyhteyksiä uudelle yhtenäiskoululle ja jäähallille saadaan toteutettua turvallisesti. Suunnittelusta vastaa hallinnollisesti Keski-Suomen ELY-keskus. Telakkakadun katusuunnittelusta on hallinnollisesti vastannut Äänekosken kaupunki. Kaavaratkaisussa on huomioitu molemmat suunnitelmat. Sumiaistentien liittymä Äänekoskentiehen siirtyy hiukan idän suuntaan, jolloin liittymä tulee kohtisuoraan Äänekoskentiehen.

Kuva 5. Ote suunnitelmasta, jossa näkyy Sumiaistentien ja Äänekoskentien liittymä sekä tulevat kevyen liikenteen väylät. (Ramboll, 30.10.2020 Luonnos)

Kuva 6. Ote katusuunnitelmasta, jossa näkyy Telakkatien muutokset. (Äänekosken kaupunki, 30.8.2019 Luonnos)

- Suolahti 2020 osayleiskaavan aineisto
- Asemakaava-alueen liittymän rakentaminen (Jäähallin liittymä), Pirkanmaan ELY-keskus (5.6.2019)
- Opistokujan käänköpaikan luonnokset, Ramboll (16.9.2020)

5. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on luoda kaavalliset edellytykset liikenneverkon uusille järjestelyille Suolahden yhtenäiskoulun lähialueella.

6. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

6.1. Asemakaavan suunnittelun tarve ja käynnistäminen

Suunnittelun tarkoituksena on luoda kaavalliset edellytykset liikenneverkon uusille järjestelyille Suolahden yhtenäiskoulun alueella. Alueelle on valmistunut uusi yhtenäiskoulu ja uusi jäähalli, joiden myötä liikennemäärät kasvavat. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa alueella turvallisten ja toimivien liikennejärjestelyjen toteuttaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään kevyen liikenteen turvallisiin järjestelyihin.

Vireilletulosta on päätetty kaupunginhallituksessa 20.1.2020.

6.2. Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavamuutoksessa osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (MRL 62 §).

Tässä kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelun alueen ja lähiympäristön maanomistajat, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Äänekosken kaupungin tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta sekä kasvun ja oppimisen lautakunta.
- Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Äänekosken Energia Oy
- Suolahden Kyläyhdistys ry

Kaavan aloitusvaiheessa on laadittu kaavaselostuksen liitteenä oleva osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa on kerrottu kaavan vuorovaikutusmenettelyistä. Vireille tulon yhteydessä laadittu OAS on päivitetty 15.9.2020.

Osalliset voivat esittää mielipiteensä suunnitelmasta kahden nähtävilläolovaiheen aikana. Kaava asetetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti nähtävillä ensin kaavaluonnoksena ja sen jälkeen kaavaehdotuksena.

Kaavasta tiedottaminen tehdään kaupungin kotisivuilla ja kaupungin ilmoituslehdessä (Pikkukaupunkilainen) ja erillistiedoksiannolla mahdollisille ulkopaikkakuntalaisille osallisille.

Kaava-aineisto sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma ovat nähtävillä kaupungintalolla ja kaupungin kotisivuilla.

Kaavasta pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot. Kaavasta ei ole tarpeen järjestää viranomaisneuvotteluja.

6.3. Luonnosvaihe

Luonnosvaiheen kuulemista varten kaavaluonnos asetettiin nähtävillä kaupungintalon aulaan ja kaupungin kotisivuille 12.2. – 11.3.2020 väliseksi ajaksi (MRA 30 §).

Luonnosvaiheessa asemakaavan suunnittelun alue oli laajempi. Se sisälsi sekä Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavanmuutos I -osan että Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavanmuutos II -osan suunnittelun alueet. Luonnosvaiheen nähtävillä olon jälkeen suunnittelun alue jaettiin kahdeksi eri kaavahankkeeksi.

Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Äänekosken kaupungin tekniseltä lautakunnalta, Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalta, Äänekosken kaupungin kasvun ja oppimisen lautakunnalta, Äänekosken Energia Oy:ltä, Suolahden kyläyhdistys ry:ltä sekä Keski-Suomen ELY-keskukselta. Lausunnot saatiin Äänekosken kaupungin tekniseltä lautakunnalta, kasvun ja oppimisen lautakunnalta, Suolahden kyläyhdistys ry:ltä, Äänekosken Energia Oy:ltä sekä Keski-Suomen ELY-keskukselta. Lisäksi kaavasta saatiin yksi mielipide.

Kaavoittajan vastineet lausuntoihin on luettavissa tämän selostuksen liitteenä.

6.4. Ehdotusvaihe

Ehdotusvaiheen kuulemista varten kaava-aineisto asetetaan nähtävillä kaupungintalon aulaan ja kaupungin kotisivuille 14.10. – 16.11.2020 väliseksi ajaksi.

Ehdotusvaiheessa kaavahanke jaettiin kahteen osa-alueeseen:

- Ensimmäisessä vaiheessa luotiin suunnitelmallinen toteuttamisvalmius Kisakadun ja Harjulankadun päähän rakennettavalle kevyen liikenteen järjestelylle (osa-alue I). Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavan muutos hyväksyttiin Äänekosken kaupunginvaltuustossa 4.5.2020

- Toisessa vaiheessa keskitytään Sumiaistentien varren kevyen liikenteen väylään sekä Opistokadun kohdan liittymä- ja pysäkkijärjestelyihin (osa-alue II).

Kaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavan muutos II on tarkennettu etenkin alueen liikennejärjestelyjen osalta. Kaavaehdotuksessa Opistokujan kääntöpaikka on muotoiltu uudelleen uusien kääntöpaikan luonnosten perusteella. Samassa yhteydessä korttelin 59 tonttia 20 on muotoiltu uudelleen vastaamaan alueella voimassa olevaa asemakaavaa sekä Opistokujan kääntöpaikan luonnosta.

Lisäksi kaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotuksesta on poistettu liittymän likimääräisen sijainnin osoittava merkintä Sumiaistentien liikennealueelta kiinteistölle 18-1001. Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon mukaan Sumiaistentien tiesuunnitelman yhteydessä on sovittu Sumiaistentiellä olevan liittymän poistamisesta kiinteistölle.

Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalta ja Keski-Suomen ELY-keskukselta. Ympäristölautakunta ei antanut lausuntoa ja Keski-Suomen ELY-keskuksella ei ollut lausuttavaa kaavaehdotuksesta.

Yksi muistutus saapui koskien liikenteen turvallisuuden huomioimista suojateihin ja valaistukseen liittyen. Muistutuksen pääsisältö:

Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen kaavamuutoksen yhteydessä ei ole huomioitu kevyttä liikennettä Lehtorinteen asuinalueelta. Alueella asuu toistakymmentä lasta, jotka kulkevat päivittäin Telakkakadun yhtenäiskoululle. Tällä hetkellä heille ei ole turvallista koulutietä. Vaaranpaikka on Äänekoskentien ylitys, jolla kulkee paljon raskasta liikennettä ja näkyväisyys on huono. Tien ylitykseen on kaksi suojatietä. Itäistä suojatietä ylittämällä matka jatkuu ajoradan vieressä Sumiaistentien oikeassa reunassa kulkien Kisakadun risteykseen asti. Läntistä suojatietä ylittämällä matka jatkuu Äänekosken tien reunaa länteen ja siitä polkua pitkin Harjukadun päähän. Polku on kuitenkin talvisaikaan pimeä ja liukas. Alaluokkalaisille tämä on pelottava reitti, vaikkakin raskaan liikenteen suhteen turvallinen.

Kevyen liikenteen turvallistamiseksi ehdotan reittivaihtoehtoja. Lisäksi Äänekoskentien ja Lehtorinteen risteysalueelle tulisi saada parempi valaistus. Olisiko Äänekoskentien varrella alun perin ollut yksi valaisinpylväs jäänyt Lehtorinne-kadun rakennuksessa uuden tien alueelle ja poistettu?

Toivoisin, että alueen lasten turvallinen kulkeminen huomioitaisiin ja tehtäisiin pikaisia toimenpiteitä kulkuyhteyksien parantamiseksi.

Kaavoittajan vastine:

Asemakaavan muutoshankkeen lähtökohtana oli kaavallisesti mahdollistaa Äänekoskentien ja Sumiaistentien järjestelyt siten, että kevyen liikenteen turvallisuus parantuu. Samassa kokonaisuudessa Kisakatu muutettiin Telakkakaduksi, jonka korotettua kevyen liikenteen väylää levennettiin yhdellä metrillä. Äänekoskentien ja Sumiaistentien risteysalueen ympäristöön on tiesuunnitelmassa osoitettu erillinen kevyen liikenteen väylä. Lehtorinteen asuinalueelta on Äänekosken-tien ylitys suojatietä käyttäen, jonka jälkeen uudistettu kevyen liikenteen väylä Sumiaistentien länsipuolella ohjaa turvallisen kulun Telakkakadulle. Valaistusta uusitaan, mutta ei kaikilta osin Äänekoskentien (yhdistie 6452) osalta. Tieto valaistuksen uusimistarpeesta välitetään kaupungin tekniselle toimelle. Kaavan osalta ei valaistukseen voida vaikuttaa.

Tiejärjestelyjen havainnollistamiseksi täydennetään teknisenä tarkistuksena kaavaselostukseen otteita tie- ja katusuunnitelmista, joissa tuleva kevyen liikenteen väylätilanne on havainnollisesti esitettyinä. Muistutus ei aiheuta muutoksia kaavakartalle,

6.5. Hyväksyminen

Asemakaavan hyväksyy Äänekosken kaupunginvaltuusto.

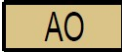

7. ASEMAKAAVAN KUVAUS

7.1. Kaavan rakenne ja mitoitus

Asemakaavamuutoksen pinta-ala on 3,74 hehtaaria. Kaava sisältää pääasiassa katu, liikenne- ja lähivirkistysalueita. Lisäksi kaavaan kuuluu pieni osa kaupunginosan 33. korttelia 59, joka on osa kaava-alueen ulkopuolelle jäävää erillispientalojen korttelialuetta. Kaavassa osoitetulle korttelin osalle on merkitty rakennusoikeutta tonttihakkuusluvulla $e=0,25$. Erillispientalokorttelin osassa rakennukset saavat

olla yksikerroksisia ja puolet rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa käyttää ullakkotasolla rakennusalaan laskettavana tilana. Erillispientalokorttelin osan tehokkuus- ja kerroslukumääräykset ovat samat kuin kaava-alueen ulkopuolelle jäävässä korttelin osassa.

ASEMAKAAVAN MITOITUS JA PINTA-ALAVARAUKSET

Merkintä	Nimike	Pinta-ala (ha)
	<i>Erillispientalojen korttelialue.</i>	0,2743
	<i>Lähivirkistysalue.</i>	0,7122
	<i>Yleisen tien alue.</i>	2,7108
hk	<i>Hidaskadut</i>	0,4926
pp/h	<i>Kev.liik. kadut</i>	0,0158
<i>Yhteensä</i>		<i>3,7057</i>

7.2. Kaavamerkinntät ja –määräykset

	<i>Erillispientalojen korttelialue.</i>
	<i>Lähivirkistysalue.</i>
	<i>Yleisen tien alue.</i>

7.3. Yleismääräykset

Ympäristö ja rakennustapa

Alueella tulee noudattaa soveltuvin osin "Jälleenrakennuskauden rakentamistapaohjeita (2019)".

Rakennettaessa alle 4 metrin päähän tontin rajasta ei rakennuksen tälle sivulle saa sijoittaa ikkunoita alle 180 cm:n korkeudelle huoneen lattiatasosta.

Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla.

Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, on istutettava ja hoidettava tai pidettävä hoidetussa luonnontilassa.

Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti.

Leikki- ja oleskelualueet sekä tontilla olevat autopaikat on erotettava muusta piha-alueesta istutuksin.

Hulevedet

Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Tontin piha- ja huleve-sisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Autopaikat

Autopaikkojen vähimmäismäärät: paritalot ja omakotitalot 2 ap/ asunto

7.4. Nimistö

Suunnittelualueen pohjoisosassa kulkeva Opistokatu jatkuu Sumiaistentien itäpuolella kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavan toteutuessa suunnittelualueella sijaitseva Opistokadun länsiosa päättyy ennen Sumiaistentietä kääntöpaikkaan. Kaava-alueella kulkeva Opistokatu nimetään kaavamutoksessa Opistokujaksi.

8. KAAVAN VAIKUTUKSET

8.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Kaavan toteutuminen mahdollistaa alueen kehittämisen ja yhdyskuntarakenteen tiivistämisen kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Etenkin kaavan toteutumisen myötä kehittyvät liikenneväylät parantavat alueen ja sen ympäristön turvallisuutta ja julkisten palveluiden saavutettavuutta.

Asemakaavan muutos on voimassa olevien maakuntakaavan ja yleiskaavan mukainen.

Alueella kulkevat johdot ja linjat on huomioitu. Kaavan toteuttaminen ei edellytä uusien teknisen huollon verkostojen rakentamista. Alue on liitettävissä olemassa oleviin verkostoihin.

8.2. Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Asemakaavan muutoksen toteutuminen ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia luontoon tai luonnon ympäristöön verrattuna alueella voimassa olevan asemakaavan toteutumiseen. Kaavassa on huomioitu alueella tiedossa olevat luontoarvot.

Asemakaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi hulevesien määrään voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna. Hulevesien hoito on ohjeistettu asemakaavan yleismääräyksissä.

Asemakaavan toteutuminen aiheuttaa muutoksia maisemassa. Asemakaavan muutos ei kuitenkaan aiheuta sellaisia merkittäviä vaikutuksia, joita jo voimassa olevan asemakaavan toteutuminen ei aiheuttaisi.

8.3. Vaikutukset liikenteeseen

Kaavan toteutuminen vaikuttaa keskeisesti alueen liikenteeseen ja tulevaisuuden kehitykseen. Toteutumisen myötä suunnittelualue tulee turvallisemmaksi ja sujuvaksi.

Kaavan toteutuminen vaikuttaa suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsevan Opistokadun, Kaartotien ja Sumiaistentien muodostaman alueen liikennejärjestelyihin. Kaavan toteutuessa Opistokujaksi nimetty Opistokadun länsiosa päätetään ennen nykyistä Sumiaistentien risteysaluetta kääntöpaikkaan. Tämä muutos parantaa Kaartotien ja Sumiaistentien risteysalueen turvallisuutta. Kaavan toteutuessa liikenne ohjautuu Opistokujalle Keiteleentieltä suunnittelualueen ulkopuolelta.

Kaavan toteutuessa Kaartotie pysyy ajan tasalla olevan asemakaavan mukaisesti hidaskatuna sekä Opistokadun Opistokujaksi muuttunut osa muuttuu hidaskaduksi. Hidaskadulla pyritään alentamaan kauduille suuntautuvan liikenteen ajonopeuksia ja parantamaan liikenneturvallisuutta.

Suunnittelualueen eteläosassa tehtävät asemakaavan ja sen aluevarausten muutokset mahdollistavat Sumiaistentien ja Äänekoskentien risteysalueen liikennejärjestelyjen muuttamisen turvallisemmiksi kevyen liikenteen tarpeisiin.

8.4. Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Asemakaavan muutos mahdollistaa paremmat ja turvallisemmat kulkuyhteydet ja liikenteen Suolahden yhtenäiskoulun sekä jäähallin lähiympäristössä. Erityisiä sosiaalisia vaikutuksia kaavahankkeella ei arvioida olevan.

8.5. Vaikutukset ilmastonmuutokseen / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Kaavan toteutumisen ilmastovaikutukset tulevat esiin etenkin alueen liikenteen sujuvoitumisella sekä turvallisuuden parantumisella. Lisäksi kaavan toteutuminen parantaa alueen kevyenliikenteen käyttömahdollisuuksia ja julkista liikennettä.

8.6. Taloudelliset vaikutukset ja kaupalliset vaikutukset

Toteutuessaan asemakaavahankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen talouteen tai kaupallisiin toimintoihin. Kaavan toteutuminen luo kuitenkin paremmat liikenneyhteydet Suolahden yhtenäiskoululle sekä jäähallille.

9. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Mahdollista tulevaa rakentamista palvelevan asemakaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman.

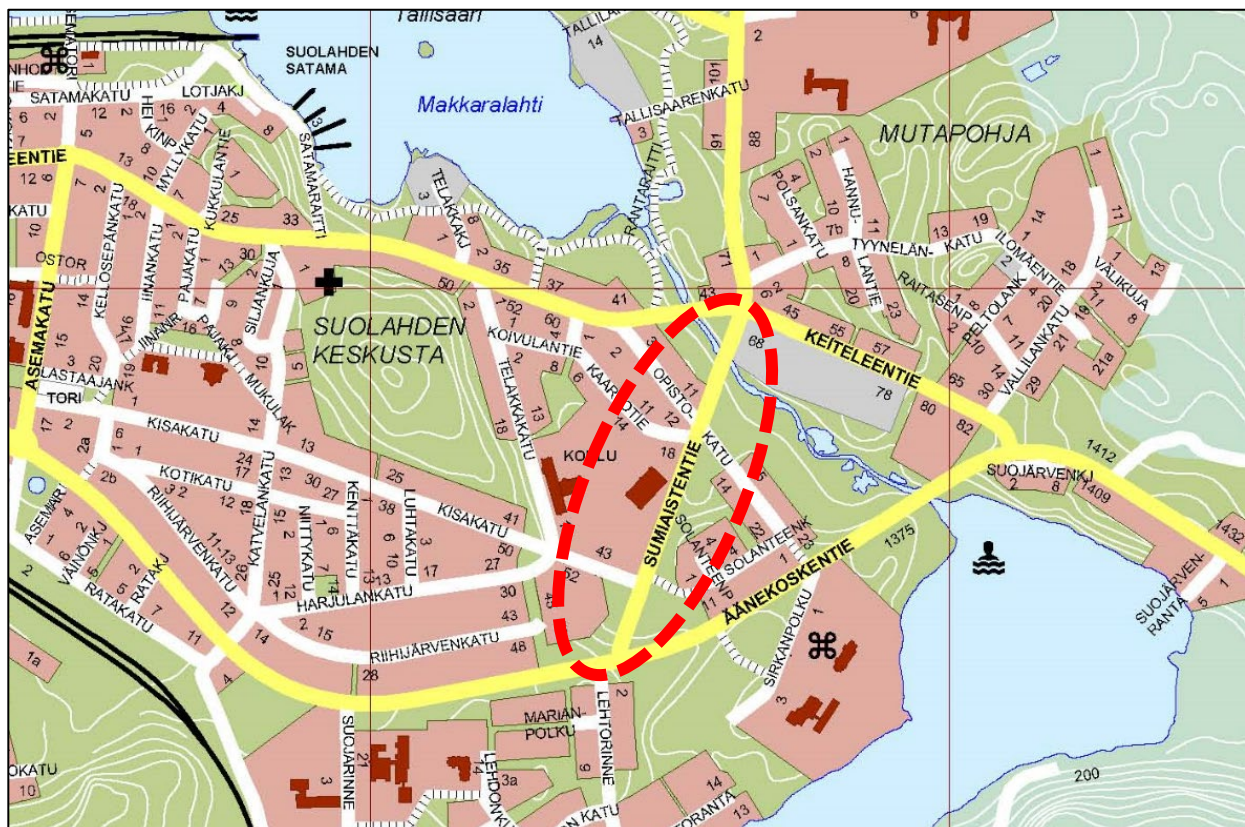
Äänekoskella 20.11.2020

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI – KAAVOITUSPALVELUT

SUOLAHDEN YHTENÄISKOULUN LIIKENNEJÄRJESTELYJEN ASEMAKAAVAN MUUTOS II

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (MRL 63 §)

15.9.2020

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee noin kilometrin päässä Suolahden keskustasta itään Sumiaistentien varrella. Alue sijaitsee Suolahden yhtenäiskoulun ja jäähallin vieressä. Alueeseen kuuluu Sumiaistentien tiealuetta, Opistokadun ja Kaartotien katualueita, osa erillispientalojen korttelia 59 ja osia Sumiaistentien varrella sijaitsevista lähivirkistysalueista.

Suunnittelualue on muuttunut kaavan luonnosvaiheen jälkeen. Luonnosvaiheessa suunnittelualue kattoi sekä Suolahden yhtenäiskoulun pohjoispuolen että eteläpuolen. Luonnosvaiheen kuulemisen jälkeen kaavahanke jaettiin kahteen eriävään hankkeeseen. Ensimmäinen osa Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavan muutos I kattaa Suolahden yhtenäiskoulun etelä- ja länsiosan sekä Kisakadun, Telakkakadun ja Harjulankadun alueet. Toinen osa Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen asemakaavan muutos II pitää sisällään Sumiaistentien liikennealueen, Opistokadun ja Kaartotien katualueet, osan erillispientalojen korttelia 59 sekä osia Sumiaistentien varrella sijaitsevista lähivirkistysalueista.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Suunnittelun tarkoituksena on luoda kaavalliset edellytykset liikenneverkon uusille järjestelyille Suolahden yhtenäiskoulun alueella. Alueelle on valmistunut uusi yhtenäiskoulu ja jäähalli, joiden myötä liikennemäärät kasvavat. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa alueella turvallisten ja toimivien liikennejärjestelyjen toteuttaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään kevyen liikenteen turvallisiin järjestelyihin.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät ja 1.4.2018 voimaan tulleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

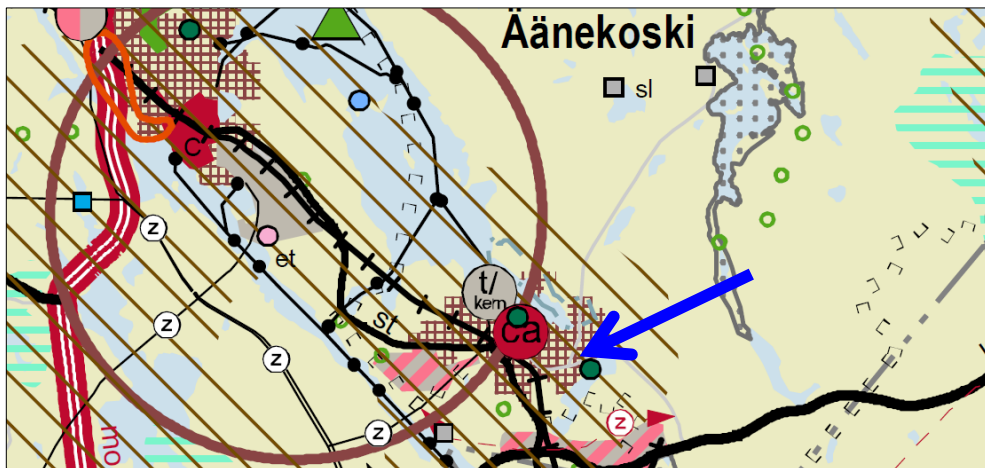
1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomen alue on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi (ruskeankeltainen taustaväri). Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä), jonka lähistölle suunnittelualue sijoittuu. Lisäksi koko suunnittelualue sijaitsee maakuntakaavassa kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen (ruskea vinoviivitus).

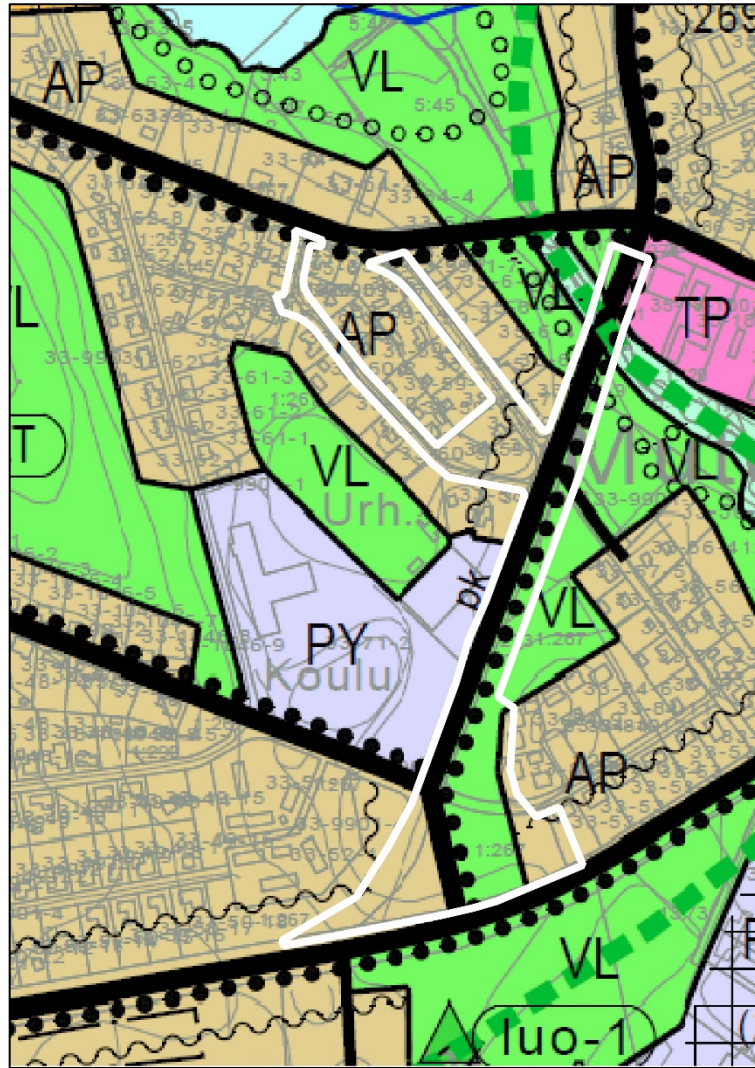
Kuva 1. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualan sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.

3.3. Yleiskaava

Suolahti 2020 osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.12.2009.

Yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu katujen ja teiden lisäksi pientalovaltaista asuntoaluetta, jolla alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi (AP), lähivirkistysaluetta (VL), julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PY). Suunnittelualueen läpi kulkee pääkatu (pk) jonka varrelle on myös osoitettu kevyenliikenteen reitti (palloviiva). Lisäksi suunniteltavana olevan alueen länsiosaan on osoitettu meluntorjuntatarve -alue (aaltoviiva), jonka alueella meluntorjunnan tarve tutkitaan asemakaavan yhteydessä.

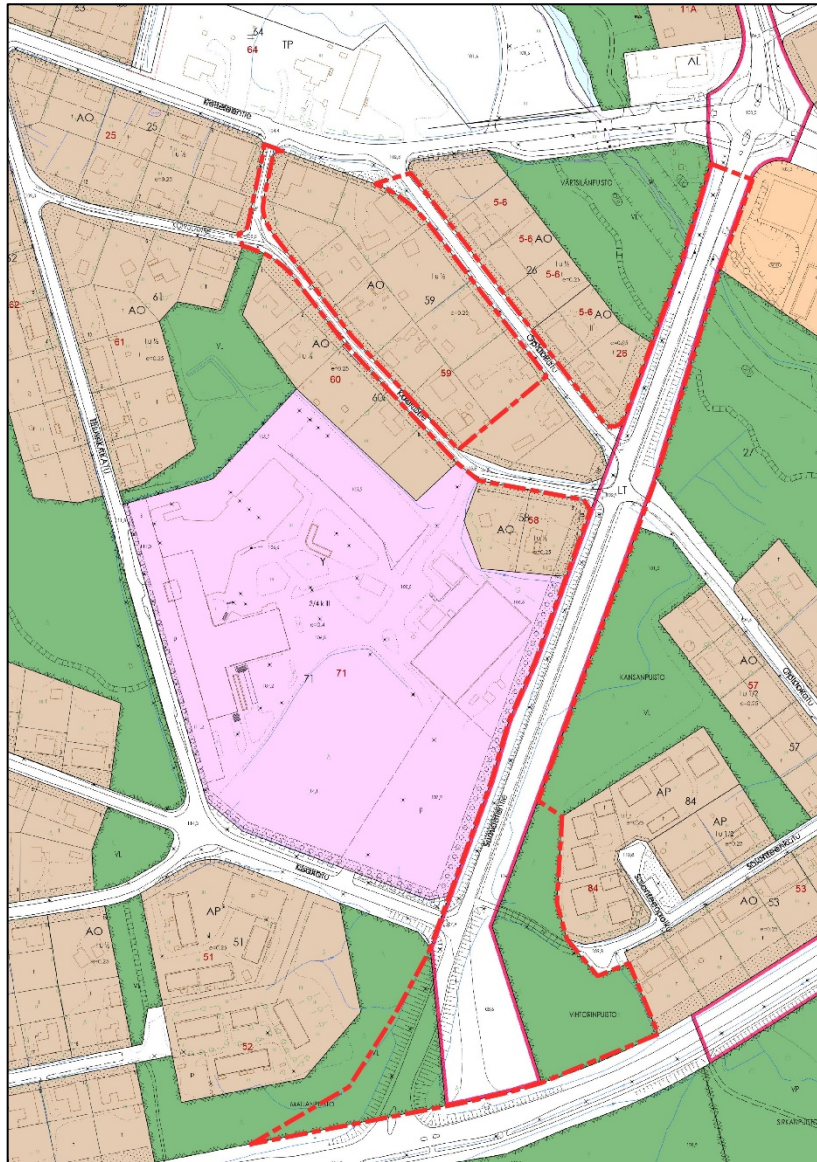
Suunnittelualueen pohjoisosassa Suojoen ympäröivälle lähivirkistysalueelle (VL) on osoitettu suojelualue (sininen taustaväri), ohjeellinen ulkoilureitti (täyttämätön palloviiva) sekä viheralueyhteystarve (vihreä katkoviiva). Viheralueyhteystarve -merkintää tarkennetaan yleiskaavassa seuraavalla tavalla ”. Alue- ja sen lähiympäristöä suunniteltaessa on katsottava, ettei viherreitit toteuttamismahdollisuuksia heikennetä eikä ekologisia käytäviä katkaista.”

Kuva 2. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelun alueen sijainti on osoitettu valkoisella rajauksella.

3.4. Asemakaava

Alueen asemakaavat on hyväksytty 16.5.2011 ja 5.9.2011. Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelun alueelle on osoitettu yleisen tien ja katujen lisäksi pieni alue asuinrakentamiseen tarkoitetusta korttelista sekä muutamia lähivirkistyskäyttöön osoitettuja alueita. Suunnittelun alueen pohjoisosassa sijaitseva asuinrakentamisen kortteli on merkitty erillispientalojen korttelialuemerkinnällä (AO). Korttelin tonttitehokkuusluvaksi on määrätty $e = 0,25$ ja siinä sijaitsevat rakennukset saavat olla yksikerroksisia sekä puolet rakennuksen suurimman kerroksen alasta saadaan käyttää ullakon tasolla kerrosalaan laskeutuvaksi tilaksi (1 u ½). Suunnittelun alueen läpi kulkee Sumiaistentie, joka on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty yleisen tien alueeksi (LT).

Kuva 3. Ote ajantasakaavasta ja suunnittelualan raja

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Suolahti 2020 osayleiskaavan aineisto
- Katusuunnitelma- ja tiesuunnitelmaehdotus, Ramboll (30.8.2019)
- Opistokujan käännpaikan luonnokset, Ramboll (16.9.2020)
- Asemakaava-alueen liittymän rakentaminen (Jäähallin liittymä), Pirkanmaan ELY-keskus (5.6.2019)

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- 1) Ympäristölliset vaikutukset (pintavedet, luonto ja eläimistö)
- 2) Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset (asukkaiden arkielämän laatu, turvallisuus, viihtyisyys, yhdyskuntatekniset kustannukset)
- 3) Liikenteelliset vaikutukset (yhdyskuntarakenne, liikkumismuodot, raskas liikenne, kevyt liikenne ym.)
- 4) Vaikutukset rakennettuun ympäristöön (rakennuskulttuuri, maisema- ja taajamakuva)
- 5) Ilmastonmuutos (yhdyskuntarakenne, liikenne, energia)

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Äänekosken kaupungin tekninen lautakunta, ympäristölautakunta sekä kasvun ja oppimisen lautakunta.
- Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Äänekosken Energia Oy
- Suolahden Kyläyhdistys ry

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireilletulosta ja nähtävilläoloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungin ilmoituslehdessä (Pikkukaupunkilainen) ja erillistiedoksiannolla mahdollisille ulkopaikkakuntalaisille osallisille.

Kaavaluonnos

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan luonnosaineisto asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti Äänekosken kaupungintalon aulaan (Hallintokatu 4, 1. krs) ja kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi).

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot seuraavilta viranomaisilta:

- Keski-Suomen ELY-keskus
- Tekninen lautakunta
- Ympäristölautakunta
- Kasvun ja oppimisen lautakunta
- Äänekosken Energia Oy

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää Äänekosken kaupungintalon aulassa ja kaupungin kotisivuilla.

Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipide (muistutus) kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteena, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavasta pyydetään tarvittaessa lausunnot myös ehdotusvaiheessa.

Hyväksyminen

Kaavaehdotuksen hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. AIKATAULU

Kaavan suunnittelu aloitetaan vuoden 2020 alussa. Tavoitteeksi asetetaan, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen vuoden 2020 lopulla.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki
Kaavoituspalvelut
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Olli Kinnunen, p. 020 632 2035
Kaavasuunnittelija Antti Kumpula, p. 020 632 2036
Suunnitteluavustaja Paula Junikka, p. 0400 115 240

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa. etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	992 Äänekoski	Täyttämispvm	09.12.2020
Kaavan nimi	SUOLAHDEN YHTENÄISKOULUN LIIKENNEJÄRJESTELYJEN ASEMAKAAVAN MUUTOS II		
Hyväksymispvm	07.12.2020	Ehdotuspvm	16.09.2020
Hyväksyjä	V-kunnanvaltuusto	Vireilletulosta ilm. pvm	12.02.2020
Hyväksymispykälä	76	Kunnan kaavatunnus	33/10
Generoitu kaavatunnus	992V071220A76		
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	3,7057	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	3,7057

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	3,7057	100,0	686	0,02	0,0000	-42
A yhteensä	0,2743	7,4	686	0,25	-0,0182	-42
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,7122	19,2	0		-0,3803	0
R yhteensä						
L yhteensä	2,7192	73,4	0		0,3985	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	3,7057	100,0	686	0,02	0,0000	-42
A yhteensä	0,2743	7,4	686	0,25	-0,0182	-42
AO	0,2743	100,0	686	0,25	-0,0182	-42
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,7122	19,2	0		-0,3803	0
VL	0,7122	100,0	0		-0,3803	0
R yhteensä						
L yhteensä	2,7192	73,4	0		0,3985	0
Kadut					-0,2358	
Hidaskadut	0,4926	18,1	0		0,2381	0
Kev.liik.kadut	0,0158	0,6	0		0,0159	0
LT	2,2108	81,3	0		0,3803	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

KAAVOITTAJAN VASTINE

LUONNOSVAIHEEN KUULEMINEN 12.2. – 26.2.2020

SUOLAHDEN YHTENÄISKOULUN LIIKENNEJÄRJESTELYJEN ASEMAKAAVAN MUUTOS I ja II

25.9.2020

LAUSUNNOT

Nro	Lausunto	Kaavoittajan vastine
1.	Tekninen lautakunta	
a)	<p>Tekninen lautakunta lausuu kaupunginhallitukselle, että kaava muutos lisää alueella liikenne- ja liikkumisturvallisuutta varsinkin yhtenäiskoulun ja jäähallin lähialueella.</p> <p>Teknisellä lautakunnalla ei ole huomauttamista Suolahden yhtenäiskoulun liikennejärjestelyjen kaavaluonnoksesta.</p>	Merkitään tiedoksi.
3.	Kasvun ja oppimisen lautakunta	
a)	<p>Kaavaluonnoksessa esitetyt liikenneympäristön muutokset ovat tärkeitä ja parantavat Suolahden yhtenäiskoulun alueen liikenneturvallisuutta.</p> <p>Kisakadun ja Sumiaistentien risteyksen ja Keiteleentien välisen kevyenliikenteen väylän rakentaminen on erittäin tärkeää pohjoisen suunnasta tulevien oppilaiden turvallisuuden parantamiseksi. Lautakunta haluaa korostaa ko. kevyenliikenteen väylän rakentamisen tärkeyttä ja pyytää kaupunginhallitusta kiirehtimään kevyenliikenteen väylän toteuttamista yhteistyössä aluehallintoviraston kanssa.</p>	Merkitään tiedoksi.
4.	Suolahden kyläyhdistys ry	
a)	<p>Erityisen merkittävää muutettavaa tai lisättävää ei kaavaluonnoksessa ole havaittu. Muutamia asioita kuitenkin halutaan painottaa:</p> <p>Kaikkein tärkeitä on liikkumisen turvallisuus, koska alueella liikkuu erityisen paljon pieniä lapsia, joiden liikennekäyttäytyminen ei aina ole kovin rationaalista ja ennakoitavaa. Kaavan tulee siten mahdollistaa mahdollisimman turvalliset katu- ja liikennealuesuunnitelmat.</p> <p>Esimerkiksi Kaartotielle Sumiaistentien ja koulun alueen välille tulee olla mahdollista suunnitella ja tehdä kevyen liikenteen väylä, jotta koululaiset voivat kulkea koko matkan muulta ajoneuvoliikenteeltä suojatulla alueella.</p> <p>Myös Sumiaistentielle, jäähallin, uimahallin ja yhtenäiskoulun liikennettä varten tehtävän uuden ajoneuvoliittymän toimivuus ruuhka- tai hätätilanteissa, varsinkin jos se jää ainoaksi, askarruttaa. Kaavan ei tule ainakaan estää suunnitella muitakin ajoneuvoliikenteen reittejä pysäköintialueilta.</p>	Merkitään tiedoksi.

	Huomautuksena todettakoon, että toisin kuin kaavaselostuksessa on esitetty, Sumiaistentiellä nopeusrajoitus on 50 km/h.	Korjataan asemakaavan muutoksen ehdotusvaiheessa selostukseen Sumiaistentien nopeusrajoitukseksi 50 km/h.
5.	Äänekosken Energia Oy	
a)	Äänekosken Energia toimittaa alueelle vettä tällä hetkellä Mutapohjan vesilaitokselta sekä Äänekoskelta.	Merkitään tiedoksi
b)	Telakkakadun, Kisakadun ja Harjulankadun risteysalueen muutoksen yhteydessä tulee huomioida vesihuollon rakenteet. Risteysalueen vesijohto tulee saneerata tiealueen muutostöiden yhteydessä. Opistokadun, Kaartotien ja Sumiaistentien risteysten muodostama alueen muutoksessa ja Opistokadun vaihdoksessa Opistokujaksi tulee tiealueen muutostöiden yhteydessä huomioida vesi- ja jätevesilinjat, jotka kiertävät Kaartotielle ja Sumiaisten tien ali Opistokadulle. Opistotien linjoilla ei tässä yhteydessä ole saneeraustarvetta.	Merkitään tiedoksi
c)	Äänekoskentien suunnalta tulee kouluille Kaupungin valokuiturunkojohto, joka on Äänekoskentien suunnalta katsottuna Sumiaistentien vasemmalla puolella. Kuitu on yhteiskäytössä myös Äänekosken Energia Oy:n kanssa. Kuitu on tärkeä reitti Äänekosken Energia Oy:n automaatiojärjestelmän tiedonkulun kannalta. Kaavoituksessa toivotaan huomioimaan myös Äänekosken tien suunnalta tuleva Telian valokuitu.	Merkitään tiedoksi
d)	Kisakadulla kevyenliikenteenväylällä on kaukolämpö runkojohto, joka liittyy Sisäsuomen sairaalalle menevään runkojohtoon Sumiaistentien oikealla puolella. Samassa kohdassa on liitos Äänekoskentien varressa olevaan Valtralle menevään runkojohtoon, joka leikkaa kartassa näkyvän metsäkaistaleen poikki (Liite 1).	Merkitään tiedoksi.
e)	Sumiaistentien itäpuolella kulkee samassa kaivannossa kaukolämpölinjan kanssa 20 kV sähkömaakaapeli tien suuntaisesti, joka tulee pystyä uudelleensijoittamaan uuden kevytväylän rakenteisiin. Kaapecti ylittää nykyisessä siltarakenteessa Polsanjoen. Tämä tulee ottaa huomioon mahdollisissa uusissa siltasuunnitelmissa ja sille varata reitti. Sama tilanne on myös Äänekosken kaupungin ja -energian yhteisessä valokuitukaapelissa, joka kulkee vastaavaa reittiä.	Merkitään tiedoksi.
	Sumiaisten tien alueen infra rakennettiin yhteistyössä Äänekosken Kaupungin kanssa tien parantamisen ja kevyenliikenteen väylän rakentamisen	Saatetaan asia Äänekosken kaupungin teknisen toimen tiedoksi.

	<p>yhteydessä vuonna 2014. Nyt on selvinnyt sijoitussopimuksia etsittäessä, että tie on ELY:n. Alueen sijoitussopimuksia ei löytynyt infran osalta Kaukolämpöjohdolle, sähkölle, vesijohdolle ja kaupungin huleve-siviemäriille. Samalla 2014-2015 rakennettiin hulevesiviemäri välillä Kisakatu risteys - Polsanjoki. Samassa johtokaivannossa on myös sähköä osalla matkaa ja koko matkalla Energian ja Telian kuidut, sekä kaukolämpörunkojohto.</p> <p>Suunnitelma ja urakka-asiakirjoissa oli merkittynä kevytliikennetien rakentamisessa yhteyshenkilöksi silloinen Katupäällikkö, joka laati myös vesihuollonrakentamisen rakenta-missuunnitelman asiakirjoineen. Näiden asiakirjojen pohjalta tehtiin myös Kaukolämmön ja sähkön rakentamissuunnitelmat. Tällöin yhteisten katselmusten ja rakentamisen asia-kirjojen pohjalta saatiin se käsitys, että tie on Äänekosken Kaupungin omistuksessa</p> <p>Jos tie edelleen jää jatkossa ELY:lle, tulee tehdä tarvittavat lupahakemukset, jotka virheellisesti jäivät tekemättä vuonna 2014-2015.</p> <p>Tiemuutoksista kunnallistekniikkaan ja olemassa oleviin putkisto- ja johtorakenteisiin mahdollisesti aiheutuvat muutuskustannukset laskutetaan aiheuttamisperiaatteen mukaan.</p> <p>Äänekosken Energia Oy toivoo yhteistä katselmusta hyvissä ajoin mahdollisille tarvittaville siirroille ja tarvitaanko kaikilta osilta siirtoa, vai voidaananko menetellä muulla tavalla, olisi tarpeellista suunnittelijoiden kanssa käydä asioita läpi rakennussuunnittelun alkuvaiheessa.</p>	
6.	Keski-Suomen ELY-keskus	
	<p>Asemakaavan päivityksen rinnalla etenee saman alueen liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukainen tiesuunnitelma. Sumiaistentien liittymäaluetta sekä kävelyn ja pyöräilyn väylää koskeva tiesuunnitelma on vielä luonnosvaiheessa. Kaavaehdotukseen tulee tarkistaa suunnitelman viimeisimmät muutokset LT-alueen rajauksissa. Ainakin Sumiaistentien, Kaartotien ja Opistokujan yhtymäkohdan kävelyn ja pyöräilyn järjestelyjen rajaukset tulevat vielä tarkentumaan katu- ja liikennealueiden rajauksen osalta.</p>	<p>Kaavaehdotuksessa LT-alueen rajaukset tarkistetaan Ramboll Finland Oy:n 16.9.2020 toimittamien Opistokujan kääntöpaikan tiesuunnitelmaluonnoksen mukaisesti.</p> <p>Muilta LT-alueen rajausten osilta kaavaehdotus pysyy kaavaluonnoksen kaltaisena.</p>
	<p>Tiesuunnittelun yhteydessä on sovittu kiinteistön 18-1001 osalta, että liittymä Sumiaistentielle poistetaan, koska tontille on kulkuyhteys Keiteleentieeltä. Tiesuunnitelmaluonnoksessa liittymää ei ole enää esitetty, joten asemakaavan liittymänuoli tulee tuolta kohdin myös poistaa.</p>	<p>Kaavaehdotuksessa liittymän likimääräinen sijainti poistetaan Sumiaistentien varrelta tiesuunnitelman mukaisesti.</p>

	Mielipiteet	Kaavoittajan vastine
8.	A/Opistokatu	
a)	<p>Viitataan käyntiin kaupungintalolla ja keskusteluun Kinnunen, Kumpula, Pirhonen. En voi suostua niin sanottuun ensimmäiseen muutosehdotukseen, joka asemakaava luonnoksessa on esitetty, mutta luonnoksen VE1 pohjalta voidaan asiaa ja suunnittelua jatkaa. Ehdotan myös asiaa harkitsemaan seuraavasti: Opistokadun ja Sumiaistentien aluetta käytettäisiin ns. T-malliseen kääntöpaikan suunnitteluun. Tarviiko kääntöpaikan välttämättä olla ns. ympäriajettava, vaan isommankin ajoneuvon saa käännettyä myös ehdottamallani tavalla. Tässä suunnitelmassani käytettäisiin tontti 11 ja Sumiaistentien välistä aluetta myös. (Liite mielipiteen liitteen), jolla tavalla tilan luulisi riittävän roska ym. isommallekin ajoneuville.</p>	<p>Kaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen Opistokujan kääntöpaikkaa sekä siihen liittyvää kevyenliikenteen väylää on tarkennettu Ramboll Finland Oy:n toimittaman uuden kääntöpaikka-luonnoksen mukaisesti.</p> <p>Uudessa kääntöpaikan luonnoksessa Opistokujan kääntöpaikka on toteutettu T-mallisena. Kääntöpaikka jatkuu korttelin 59 tontin 20 itä-laidassa kapeana kevyenliikenteen väylänä kohti Kaartotietä ja Suolahden yhtenäiskoulua.</p> <p>Kaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotuksessa osoitettu Opistokujan kääntöpaikka sekä kevyenliikenteenväylä vaikuttavat vähemmän korttelin 59 tonttiin 20.</p> <p>Muilta osin tontin 20 rajat ovat voimassa olevan asemakaavan mukaiset.</p> <p>Kaavaehdotukseen tehtävistä muutoksista on käyty neuvottelu mielipiteen antaneen maanomistajan kanssa 24.9.2020. Neuvottelun lopputuloksena kaavaehdotuksessa olevista tontin rajoista päästiin yhteisymmärrykseen.</p>

JÄLLEENRAKENNUSKAUDEN RAKENTAMISTAPOHJEET

2019

Äänekosken kaupunki
Kaavoituspalvelut
28.5.2019

1940- JA 1950-LUVUN PIENTALOALUEIDEN RAKENTAMISTAPAOHJEET

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	1
2. JÄLLEENRAKENNUSKAUDEN ALUEET VOIMASSA OLEVISSA KAAVOISSA	2
2.1. Maakuntakaava	2
2.2. Osayleiskaavat	3
2.3. Asemakaavat	4
2.4. Rakennusjärjestys	5
3. RAKENTAMISOHJEITA	5
3.1. Päärakennuksen/asuinrakennuksen koko ja mittasuhteet	5
3.2. Julkisivut	6
3.3. Katot	7
3.4. Ikkunat ja ovet	8
3.5. Piharakennukset	8
3.6. Pihat, aidat, portit yms.	9
4. ASUINRAKENNUKSEN LAAJENTAMINEN	9
5. LÄHTEET	11

1. YLEISTÄ

Äänekoskella on useita omaleimaisia ja yhtenäisiä ns. jälleenrakennuskaudella rakennettuja asuinalueita. Tällaisia alueita, joiden tyypillinen asuinrakennus on 1½-kerroksinen rapattu tai lautavuorattu omakotitalo, on Äänekosken taajamassa mm. Markkamäessä, Laajalahdessa, Koulunmäellä ja Kierälähdessä. Suolahden taajamassa tyypillisiä jälleenrakennuskauden alueita on mm. Alkulassa ja Katvelassa sekä Kenttäkadun ympäristössä. Jälleenrakennuskauden alueilla on suhteellisen yhtenäinen rakennustapa rakennusten mittasuhteiden, sijoittelun ja julkisivumateriaalien osalta. Tonttien takaosissa on usein erillinen piharakennus, joissa osassa sijaitsee sauna. Yhtenäinen rakennustapa ja varttunut kasvillisuus tekevät alueista viihtyisiä ja omaleimaisia.

Suhteellisen hyvin säilyneille asuntoalueille on paikoin rakennettu myöhempien vuosikymmenien hengen mukaisia uudisrakennuksia, jotka sopivat huonosti ympäristöönsä. Myös vanhojen rakennusten kunnostuksia ja laajennuksia on joskus tehty niiden tyyliin huonosti sopivalla tavalla

Ympäristön säilymisen ja yhtenäisen rakennustavan turvaamiseksi on kaupunki muuttanut ja on edelleen muuttamassa alueiden asemakaavoja siten, että kaava ohjaisi korjaus-, laajennus- ja täydennysrakentamista rakennetun ympäristön perinnettä ja ominaispiirteitä kunnioittavalla ja siihen sopeutuvalla tavalla.

Kun rakentamistapaohje hyväksytään asemakaavan hyväksymiskäsittelyn yhteydessä ja asemakaavamääräyksessä todetaan rakentamistapaohjeen noudattamisvelvoite, muodostuu ohjeesta rakennuslu-pakäsittelyssä sitova normi. Ohjeet antavat yleiskuvan asemakaavamääräysten hengen mukaisista hyväksyttävistä rakentamistoimenpiteistä alueilla. Rakennusteknistä tietoa perusparannuksesta ja laajen-nuksesta on saatavana erikseen rakennustarkastuksesta.

Laaditut rakentamistapaohjeet soveltuvat käytettäväksi kaikilla jälleenrakennuskaudella rakennetuilla asuntoalueilla ja myös erillisten 1½-kerroksisten omakotitalojen kunnostuksen ja laajentamisen yhtey-dessä.

Vanhan rakennuksen kunnostusta tai laajennusta harkittaessa on suunnitellulle ja eri vaihtoehtojen har-kitsemiselle varattava riittävästi aikaa. Pätevän suunnittelijan käyttö on perusedellytys toiminnoiltaan ja ulkonäöltään onnistuneen hankkeen toteuttamiseksi. Kaupungin rakennustarkastukseen on hyvä ottaa yhteys jo suunnittelun alkuvaiheessa.

Edelliset 1940- ja 1950 -lukujen rakennustapaa ohjaavat rakentamistapaohjeet oli laadittu Äänekoskella vuonna 1992 ja ne ovat olleet pohjana tätä rakentamistapaohjetta laadittaessa.

2. JÄLLEENRAKENNUSKAUDEN ALUEET VOIMASSA OLEVISSA KAAVOISSA

2.1. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty 1.12.2017 ja kaava on tullut voimaan 26.1.2018.

Maakuntakaavassa on osoitettu koko maakuntaa koskeva kulttuuriympäristön määräys (a), valtakun-nallisesti ja maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet (b) sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (c). Lisäksi kaavassa on osoitettu kulttuuriympäristön veto-voima-alueet.

a) Koko maakuntaa koskeva kulttuuriympäristön määräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tunnetut muinaisjännökset ja maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinne-maisemat. Ajantasainen tieto on tarkistettava museoviranomaiselta ja perinnemaisemien osalta toimivaltaiselta viranomaiselta. Maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty maakuntakaavan alueluettelossa.

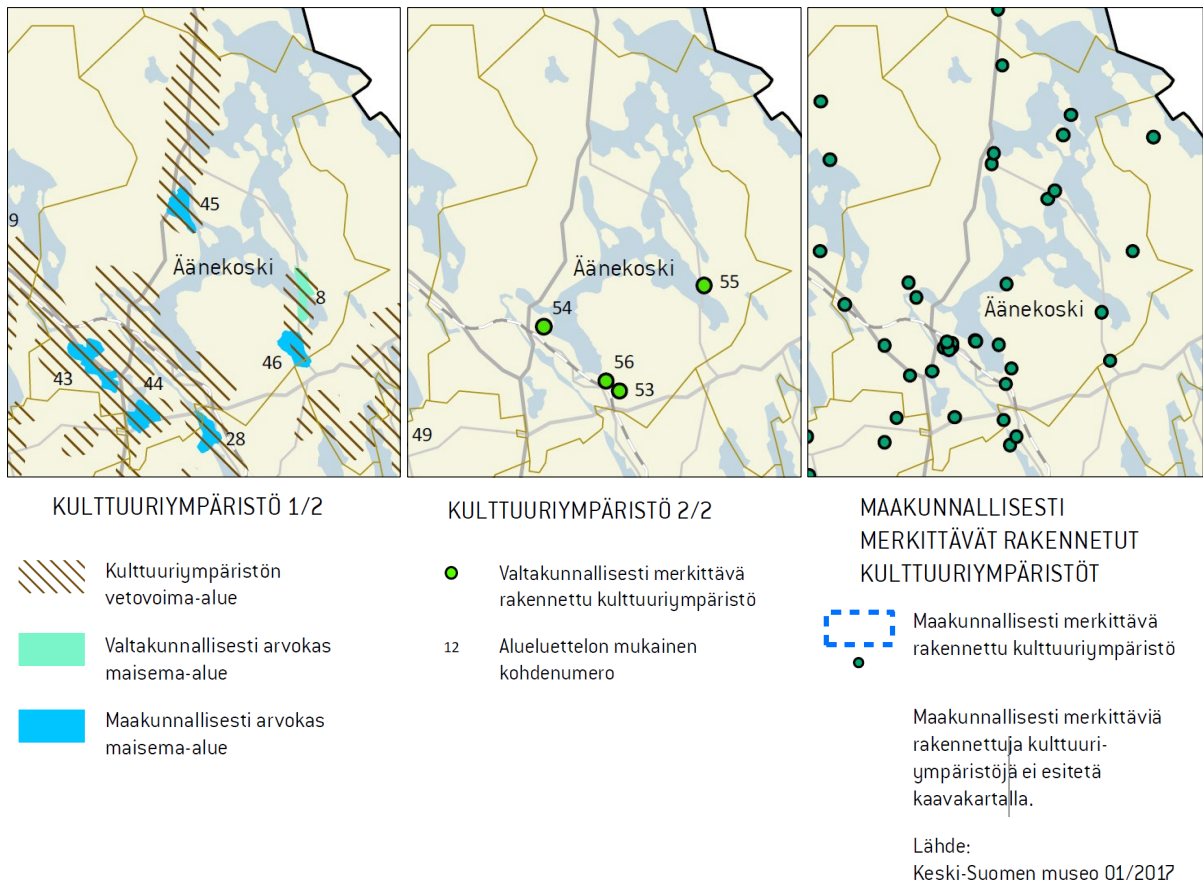
b) Sumiaisten kirkonkylä (8) on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena. Maakunnal-lisesti arvokkaita maisema-alueita ovat Honkola-Hietama (43), Koivistonkylä (44), Liimattala (45) ja Saarikas (46).

Suunnittelumääräys: Alueella tulee edistää kestävästä maatalouden harjoittamista. Alueen suun-nittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

c) Valtakunnallisesti merkittävänä kulttuurihistoriallisena rakennettuna kulttuuriympäristöinä on osoi-tettu Keski-Suomen kansanopisto (53), Markkamäen omakotialue (54), Sumiaisten kirkonkylä (55) ja Suolahden vanhan rautatieaseman alue (56). Kohteista Markkamäen omakotialue edustaa tyy-pillistä yhtenäisten alueiden jälleenrakennuskauden rakentamista, Sumiaisissa jälleenrakennuskau-den kohteet enemmänkin täydentävät eri-ikäisen rakennuskannan muodostamaa rakennettua kult-tuuriympäristöä.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen raken-netun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueen käyttöä on ohjattava siten, ettei näitä arvoja heikennetä.

Maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ei ole osoitettu kaavakartalla, mutta ne on todettu maakuntakaavan alueluettelossa. Alueluettelossa on todettu Äänekoskelta yh-teensä 29 kpl maakunnallisesti merkittävää kohdetta, joista lähinnä Suolahden taajamassa (kohde 489) on esillä myös jälleenrakennuskauden rakentamista.

Kuva 1. Keski-Suomen tarkistetussa maakuntakaavassa osoitetut kulttuuriympäristön kohteet. Oteet maakuntakaavan alueluettelon teemakartoista.

2.2. Osayleiskaavat

Äänekosken, Suolahden ja Sumiaisten taajamissa on voimassa oikeusvaikutteiset osayleiskaavat, joissa yhtenäisen rakennustavan omaavat kaupunki- tai kyläkuvallisesti arvokkaat alueet on osoitettu omalla kaavamerkinnällä ja -määräyksellä. Kaavoitushierarkian mukaisesti osayleiskaava tulee ottaa huomioon asemakaavoja ja asemakaavojen muutoksia laadittaessa.

Seuraavassa on todettu kussakin yleiskaavassa osoitettu määräysteksti kaupunkikuvallisesti tai kyläkuvallisesti arvokkaalle alueelle sekä lueteltu ne merkinnällä osoitetut alueet, jotka edustavat 1940- ja 1950-lukun rakentamistapaa.

Suolahti 2020 osayleiskaava (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.12.2009)

Kaupunkikuvallisesti arvokas alue.

Asemakaavaa laadittaessa on varmistettava kaupunkikuvallisten arvojen ja suojeltavien rakennusten säilyminen. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa omaleimaisen ja rakennusperinteeltään arvokkaan alueen rakennusperinteeseen.

Rakennuksia ei saa purkaa ilman rakennusviranomaisen hyväksymää pakottavaa syytä. Ennen rakentamista ja sen ympäristöä merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.

Seuraavat Suolahti 2020 osayleiskaavassa todetut kaupunkikuvallisesti arvokkaat alueet edustavat 1940- ja 1950-lukujen tyypillistä rakentamistapaa:

- Aatulantien omakotitalot
- Alkulan omakotialue
- Katvelan omakotialue
- Kenttädun omakotitalot
- Honkapohjan pientaloalue

Sumiainen 2020 osayleiskaava (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 21.6.2010)

Kyläkuvallisesti arvokas alue

Asemakaavaa laadittaessa on varmistettava kyläkuvallisten arvojen ja suojeltavien rakennusten säilyminen. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa omaleimaisen ja rakennusperinteeltään arvokkaan alueen rakennusperinteeseen.

Rakennuksia ei saa purkaa ilman rakennusviranomaisen hyväksymää pakottavaa syytä. Ennen rakentamista ja sen ympäristöä merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.

Sumiainen 2020 osayleiskaavassa kyläkuvallisesti arvokkaana on osoitettu Sumiaistenraitin ympäristöön sijoittuva arvokas rakennettu ympäristö sekä Hakolan ja Savolan tilakeskusten alueet. Raittialueelle sijoittuu useita kulttuurihistorian, kyläkuvan ja maiseman kannalta merkittäviä kohteita, myös tyyppillistä 1940- ja 1950-luvun rakentamistapaa edustavia kohteita.

Äänekoski 2030 (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017)

Kaupunkikuvallisesti arvokas alue/Arvokas rakennettu ympäristö.

Asemakaavaa laadittaessa ja alueen maankäyttöä suunniteltaessa on varmistettava kaupunkikuvallisten ja historiallisten arvojen ja suojeltavien rakennusten säilyminen. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa omaleimaisen ja rakennusperinteeltään arvokkaan alueen rakennusperinteeseen. Rakennuksia ei saa purkaa ilman rakennusviranomaisen hyväksymää pakottavaa syytä. Ennen rakentamista ja sen ympäristöä merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.

Seuraavat Äänekoski 2030 osayleiskaavassa todetut kaupunkikuvallisesti arvokkaat alueet edustavat 1940- ja 1950-lukujen tyyppillistä rakentamistapaa.:

- Markkamäen alue
- Römmin koillisosa
- Koulunmäen alue
- Kierälähdän alue

2.3. Asemakaavat

Ympäristön ominaispiirteiden säilymisen turvaamiseksi on kaupunki muuttanut vaiheittain alueiden asemakaavoja siten, että kaava ohjaa korjaus-, laajennus- ja täydennysrakentamista ympäristöön sopeutuvalla tavalla.

Jälleenrakennuskauden uusissa asemakaavoissa on sitovia kaavamääräyksiä, jotka tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa tai kunnostettaessa ja laajennettaessa vanhaa rakennusta. Määräyksistä poikkeamiseen tulee olla erityiset syyt.

Asemakaavoissa on annettu mm. seuraavia määräyksiä ohjaamaan rakentamistapaa:

Asuinrakennus tulee rakentaa kiinni kadun puoleisen rakennusalan sivuun.

Kaavan on merkitty kadun puolelle rakennusala olemassa olevien rakennusten sijoittumislinjaa noudattaen. Uudisrakentamisessa tulee noudattaa alueen rakennusten tyyppillistä sijoittamistapaa. Sivusuunnassa tontilla on yleensä liikkumavaraa.

Julkisivujen päämateriaalina tulee käyttää ympäristöön sopeutuvaa maalattua lautta tai rapattua puuta.

Tiili, hirsi ym. alueille vieraat materiaalit ovat kiellettyjä.

Rakennusten tulee muodostaa olemassa olevien rakennusten kanssa muodoltaan ja mittasuhteiltaan yhtenäinen kokonaisuus.

Rakennuksen muoto ja mittasuhteet tulee hakea ympäristöstä. Sama kattokaltevuus naapurirakennusten kanssa ei välttämättä tee rakennuksesta ympäristöön sopeutuvaa, mikäli esim. räystäskorkeus ja massoittelu poikkeaa perinteisestä rakennustavasta. Rakennuksen hahmo on syytä säilyttää noppamaisena.

2.4. Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 11.12.2006. Rakennusjärjestystä noudatetaan silloin, kun alueella ei ole voimassa yleiskaavaa tai asemakaavaa tai kun voimassa olevassa kaavassa ei asiasta ole toisin määrätty.

Rakennusjärjestyksen mukaan:

Rakennuksen korjaamisessa on otettava huomioon kunkin rakennuksen ominaispiirteet, eikä korjaaminen saa ilman erityisiä perusteita johtaa tyyllisesti alkuperäisestä rakennuksesta poikkeavaan lopputulokseen.

Uudisrakennuksen on sijoituksensa, kokonsa, muotonsa, ulkomateriaalinsa ja väriensä puolesta sovelluttava noudatettuun rakennustapaan ja olevaan rakennuskantaan. Rakennuksen vaikutukseen maisemakuvaan tulee myös kiinnittää erityistä huomiota.

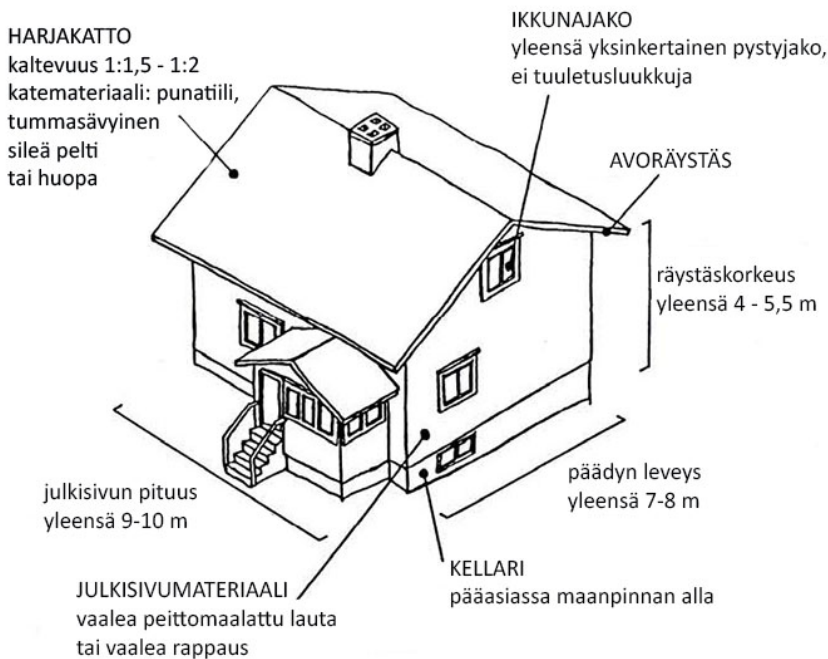
Rakennusjärjestystä on tarkoitus päivittää lähitulevaisuudessa. Rakennusjärjestyksen päivittämisen yhteydessä ratkaistaan, otetaanko rakennusjärjestykseen esim. jälleenrakennuskauden rakennuksien korjaamisen ja laajentamiseen liittyviä ohjeita ja määräyksiä.

3. RAKENTAMISOHJEITA

3.1. Päärakennuksen/asuinrakennuksen koko ja mittasuhteet

JÄLLEENRAKENNUSKAUDEN RAKENNUKSEN OMINAISPIIRTEET:

RAKENNUKSEN KERROSLUKU 1½ KERROSTA

Kuva 2. Jälleenrakennuskauden asuinrakennuksen ominaispiirteet

Jälleenrakennuskaudelle ominaiset piirteet rakennuksen massoittelussa tulee pyrkiä säilyttämään. Asuinrakennuksen suurin sallittu yhtenäinen julkisivupinta voi olla noin 14 metriä ja suurin sallittu runkosyvyys 9 metriä. Jos rakennuksen rungon pituus on pitempi kuin 14 metriä, se tulee porrastaa.

Piharakennuksen suunnittelussa voidaan pitää ohjeena, että rakennuksen pituus saa olla enintään 12 metriä ja runkosyvyys enintään 6 metriä. Piharakennuksen tulee olla asuinrakennukselle alisteinen erityisesti päädyn leveyden ja rakennuksen korkeuden osalta.

Rakennuksen räystäskorkeutta määriteltäessä tulee ottaa huomioon naapurirakennusten räystäskorkeus. Pääsääntöisesti tulee pyrkiä yhtenäiseen räystäskorkeuteen. Myös kattokaltevuuden tulee myötäillä naapurirakennusten kattokaltevuuksia. Jälleenrakennuskaudelle ominainen harjakaton kaltevuus on 1:1,5...1:2. Räystäskorkeus on yleensä noin 4,0...5,5 metriä.

Parvekkeita rakennettaessa tulee varoa, etteivät rakennuksen ominaispiirteet siitä kärsi. Jälkikäteen rakennettavan parvekkeen tulee sopia rakennuksen tyyliin. Erityisesti tulee välttää koko päädyn levyisiä ja rakennusrungon ulkopuolisia, massiivisia parvekkeita. Niiden ”raskas” luonne saattaa pilata täysin rakennuksen alkuperäisen luonteen.

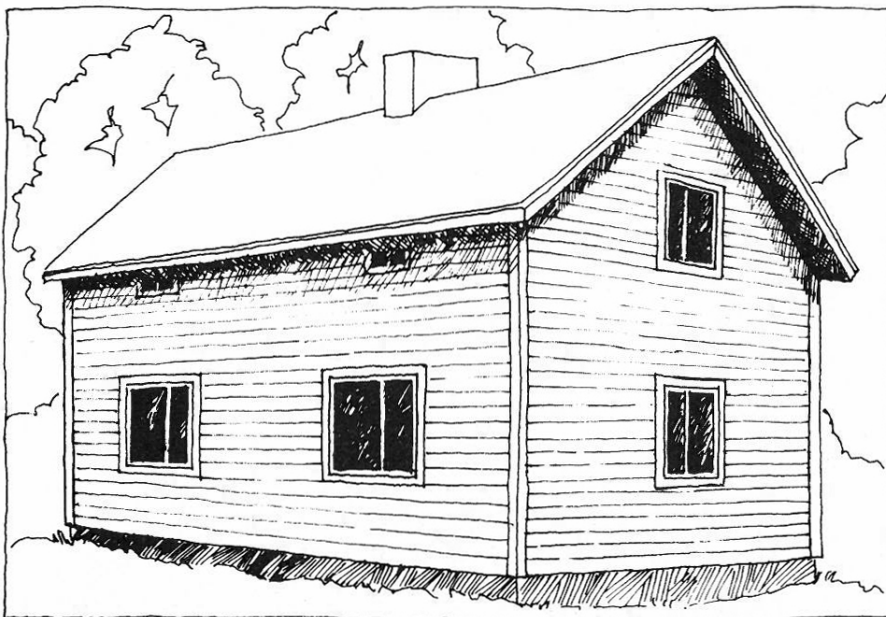
Yleisesti ottaen, kun rakennusta laajennetaan tai peruskorjataan, tulee rakennusmassan mittasuhteet pyrkiä säilyttämään ”noppamaisena”.

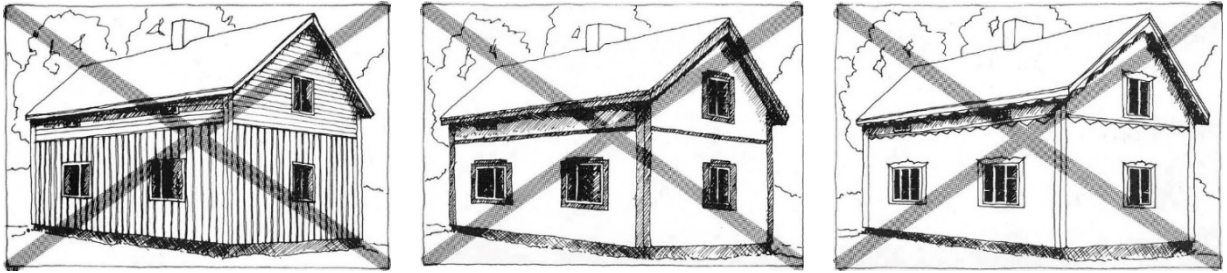
3.2. Julkisivut

Julkisivuissa tulee säilyttää jälleenrakennuskaudelle tyypillinen ilme. Jos julkisivu on vuorattu aiemmin levyillä tai muulla ympäristöön sopimattomalla materiaalilla, on se korjausrakentamisen yhteydessä palautettava alkuperäiseen asuunsa.

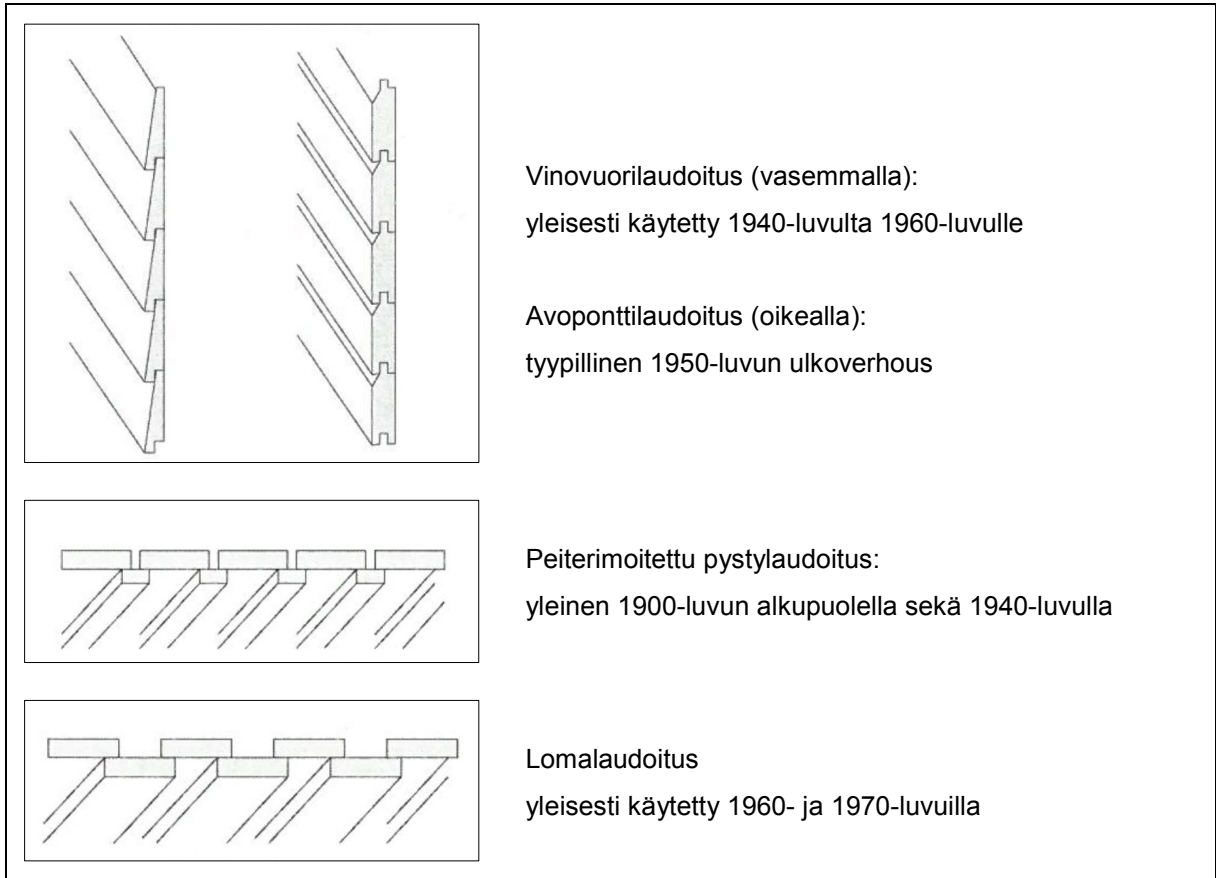
1940- ja 1950-lukujen rakennuksille tyypillinen julkisivumateriaali on peittomaalattu puu tai rappaus. Huonosti sopivia julkisivuverhouksia ovat mm. profiloitu pelti, elementtitaloa jäljittelevä vuorilaudoitus, tiiliverhous ja levyverhous. 1940- ja 50-lukujen tyyliä eivät myöskään ole liian tummalla värillä korostetut listoitukset tai yliromantisoidut ratkaisut.

Kuva 3. Rakennuksen tyylin mukainen verhous (Puutalon perusparannus, Asuntohallituksen opetusjulkaisu 1/1986)

Kuva 4. Esimerkkejä jälleerakennuskauden tyyliin sopimattomista julkisivuverhouksista. Vasemmalla uudentyyppinen puuverhous, keskellä liian raskas, tummalla korostettu listoitus, oikealla yliromantisoitu ratkaisu. (Puutalon perusparannus, Asuntohallituksen opetusjulkaisu 1/1986)

Kuva 5. Julkisivulaudoituksia (Puutalon remonti. Rakennustieto Oy 2006)

Lomalaudoitusta sekä vaaka- ja pystylaudoituksen yhdistelmää ei tule käyttää, sillä ne eivät kuulu jälleerakennuskauden rakentamistapaan julkisivuverhouksissa, kuten ei levyverhous, profiloitu pelti tai tiili.

Julkisivut maalataan vaaleasävyisellä peittomaalilla, myös puna- ja keltamultaa voidaan käyttää. Listat maalataan valkoisiksi tai talon päävärin samaa sävyä tummemmaksi. Rapattujen pintojen maalia valittaessa on muistettava, että maali on "hengittävää".

3.3. Katot

Kattokaltevuus ja räystäskorkeus tulee sopeuttaa naapuruston rakennuskantaan. Suositeltava kattokaltevuus on 1:1,5...1:2 ja räystäskorkeus 4,0...5,5 metriä.

Kattomateriaalina tulee käyttää tiiltä, konesaumattua peltiä, konesaumattua jäljittelevää peltiä tai huopaa. Katteen väriksi sopii parhaiten jokin tumma sävy – kirkkaita värejä ei tule käyttää.

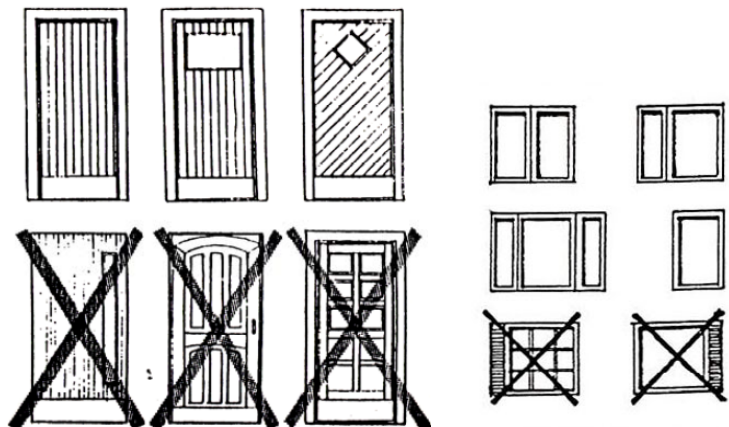
3.4. Ikkunat ja ovet

Ikkunoita uusittaessa tulee säilyttää alkuperäisten ikkunoiden kaltainen puitejako, koko, muoto ja väritys.

Ikkunapuitteiden sopiva väritys on valkoinen tai julkisivua tummempi pääväri. Lämmöneritystä ulkoseinien ulkopintaan lisättäessä, tulee ikkunaa tarvittaessa siirtää ulommaksi, jolloin ikkuna ei jää liian syvälle julkisivussa. Samalla estetään ns. kylmäsilan syntyminen seinärakenteeseen.

Ovea uusittaessa tulee käyttää yksinkertaista rakennuksen tyyliin sopivaa peittomaalattua ovityyppiä.

Mahdollisuuksien mukaan on hyvä pyrkiä säilyttämään vanhat ikkunat ja ovet. Usein vanhaa uudistamalla, poistamalla vanha maali ja maalamalla ikkunat ja ovet uudestaan, voidaan päästä hyvään lopputulokseen.

3.5. Piharakennukset

Piharakennusta suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota sen sopeutumiseen ympäristöönsä ja päärakennukseen. Piharakennuksen suositeltava pituus on enintään noin 12 metriä ja runkosyvyys enintään noin 6 metriä. Kattokaltevuutta ja räystäskorkeutta määriteltäessä on huomioitava ympäröivät rakennukset. Suositeltava kattokaltevuus on 14 – 27 astetta ja räystäskorkeus enintään 3 metriä.

Piharakennuksen tulee olla asuinrakennukselle alisteinen erityisesti päädyn leveyden ja rakennuksen korkeuden osalta.

Jälleenrakennuskauden asuinalueille tyypilliset piharakennukset rajaavat pihatilaa. Ne sijoittuvat yleensä tontin takaosaan siten, että vastakkaisten tonttien väliin muodostuu ns. palokuja. Piharakennuksia sijoittaessa tulee tällaiset palokujat säilyttää.

Piharakennukseen on mahdollista sijoittaa perinteisten autotallin ja varastotilojen lisäksi myös työtilaa sekä päärakennukseen liittyviä asuinhuoneita.

3.6. Pihat, aidat, portit yms.

Jälleenrakennuskauden asuinalueille on tyypillistä vehreys ja hyvin hoidetut piha-alueet. Kasvillisuus luo alueelle viihtyisyyttä ja rajaa pihoja muodostaen suojattuja oleskelutiloja. Kasvit rajaavat ja yhtenäistävät myös katutilaa. Uudisrakentamisen yhteydessä onkin vältettävä puiden ja muun kasvillisuuden hävittämistä.

Pensasaita on alueelle suositeltava raja-aita. Lauta-aitaa saa käyttää, jos sitä on ympäristössä muualakin. Pensasaitaan liitetty puu- tai metallirakenteinen portti voi olla merkinä kotipihaan saapumisesta.

Piharakentamisessa käytetty mielikuvitus antaa pihoille omaleimaisuutta. Esimerkiksi luonnonkivistä rakennetut tukimuurit ja maan terassointi sopivat erityisen hyvin rinnetonteille.

Mikäli esimerkiksi koiran vuoksi on tarve korkeammalle teräsverkkoaitaukselle, on se suositeltavaa sijoittaa pihan takaosaan, jolloin tontin kadun puoli on yhtenäinen naapuruston kanssa.

4. ASUINRAKENNUKSEN LAAJENTAMINEN

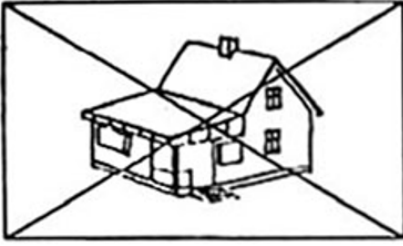
Asuinalueiden yhtenäisyyden säilyttäminen on tärkeää, sillä epäyhtenäisyys ja kirjavat katunäkymät heikentävät alueen viihtyisyyttä. Jotta yhtenäisyys säilyisi, on erityistä huomiota kiinnitettävä uudisrakentamiseen. Asuinrakennuksia laajennettaessa on tarkkaan harkittava, miten lisätilaa saadaan aikaan.

Luontevimmin lisätilaa saadaan yleensä ullakolle tai kellariin. Ullakolle laajennettaessa olisi valon saanti hoidettava mielellään talon päädystä tai pitkän sivun pienistä ikkunoista. Kattoikkunat eivät sovi jälleenrakennuskauden rakennuksiin. Joissain tapauksissa kattoulokkeet ovat mahdollisia – ne vaativat kuitenkin erityisen huolellista suunnittelua.

Kellariin on mahdollista sijoittaa aputilojen lisäksi myös työtiloja. Asuinalan laajentaminen ullakolle tai kellariin on luonteva vaihtoehto, koska tällöin rakennuksen alkuperäiset mittasuhteet säilyvät entisellään.

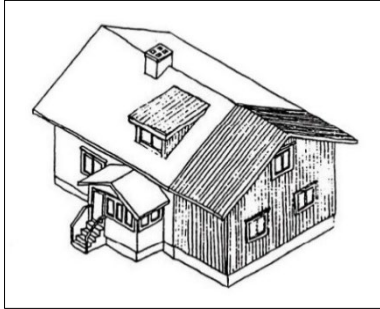
Toinen mahdollisuus on rakentaa erillinen piharakennus. Myös tässä tapauksessa päärakennus säilyy entisellään. Piharakennukseen voidaan sijoittaa varastoa, työtilaa tai asuintiloja. Piharakennuksen rakentamisesta on kerrottu lisää kohdassa 3.5.

Kolmas vaihtoehto on laajentaa päärakennusta. Laajennusosan suunnittelu on erittäin vaativa tehtävä, sillä lisärakentaminen ei saa häiritä katutilan yhtenäisyyttä, eikä se saa merkittävästi muuttaa rakennuksen mittasuhteita.

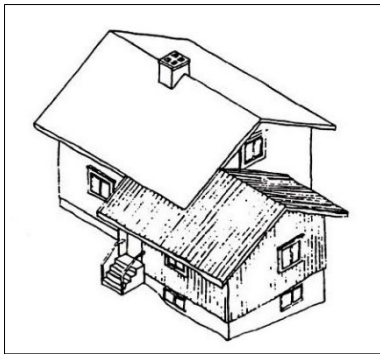

Laajennusosassa tulee käyttää samaa pintaverhousmateriaalia ja -tapaa kuin päärakennuksessa. Uudisrakentamisen on sopeuduttava vanhaan ympäristöön niin, että alueen yhtenäisyys säilyy.

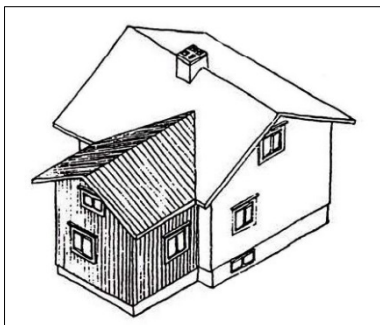
Laajennusosa tulee sijoittaa yleensä joko kokonaan pihan puolelle tai katujulkisivusta selvästi sisään vedettynä.

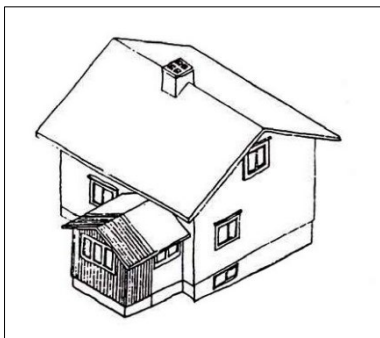
Rakennuksen jatkaminen harjan suunnassa samanlevyisenä vaatii erityisen huolellista suunnittelua, ettei rakennuksen kapalemuoto kärsisi.

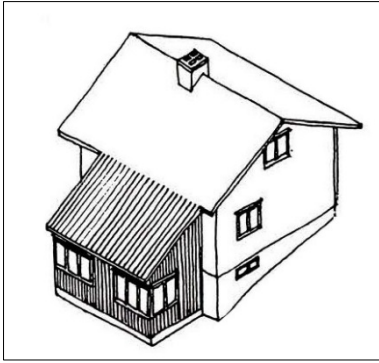
1½-kerroksista rakennusta voidaan laajentaa harjan suuntaan 1-kerroksisena porrastamalla laajennusosa sivusuunnassa.

1-kerroksinen lisärakennus voidaan tehdä myös pihan puolelle harjakattoisena siipirakennuksena.

Rakennusta voidaan laajentaa myös suurentamalla kuitia.

Kadusta pois päin laskevissa rinteissä olevia rakennuksia voidaan laajentaa alarinteen puolella lapetta jatkamalla.

Ennen kuin rakennuksen laajentamiseen ryhdytään, on hyvä tarkistaa, onko nykyisten tilojen käyttö tarkoituksenmukaista vai löytyisikö sieltä tarvittavia asuineliömetrejä käyttöön.

5. LÄHTEET

- Keski-Suomen maakuntakaavan tarkistus, kaavakartta, merkinnät ja -määräykset, alueluettelo (maakuntavaltuuston 1.12.2017 hyväksymä)
- Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 (Kohdeluettelo. Keski-Suomen museo 2016)
- Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanke 2012-2014. (Aada Mustonen ja Sini Saarilahti, Keski-Suomen museo 2014)
- Äänekosken kaupungin rakennusinventointi (Juuso Väisänen, Keski-Suomen museo 2006)
- Äänekoski 2030 osayleiskaava (kaupunginvaltuuston 29.5.2017 hyväksymä)
- Sumiainen 2020 osayleiskaava (kaupunginvaltuuston 21.6.2010 hyväksymä)
- Suolahti 2020 osayleiskaava (kaupunginvaltuuston 14.12.2009 hyväksymä)
- Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys (kaupunginvaltuuston 11.12.2006 hyväksymä)
- 1940- ja 1950-luvun pientaloalueiden rakentamishjeet. Äänekosken kaupunki, kaavoitusyksikkö 18.8.1992.
- Puutalon remontti. Auli Olenius, Anssi Koskenvesa. Hannu Penttilä. Rakennustieto Oy 2006.
- Puutalon perusparannus. Rakenteet ja ulkonäkö. Asuntohallitus teknillinen osasto opasjulkaisu 1:1986.